

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.1.–31.12.2023

(160. toimintavuosi)

Perustiedot

Kirjanpitovelvollisen nimi: Apteekkien Eläkekassa

Osoite: Kalevankatu 13, 00100 Helsinki

Kotipaikka: Helsinki Y-tunnus:

0116361-0

Tilikausi: 1.1.2023-31.12.2023

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

Sisällysluettelo	Sivut
Toimintakertomus 2023	1-11
Tase 31.12.2023	12
Tuloslaskelma 1.1-31.12.2023	13
Tilinpäätöksen liitetiedot	14-38
Allekirjoitukset	39

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2023

ETUUEDET JA TOIMINTAPIIRI

Apteekkien Eläkekassa (jäljempänä eläkekassa) hoitaa Suomen yksityisapteekkien työntekijän eläkelain (TyEL) ja yrittäjän eläkelain (YEL) mukaista eläketurvaa.

Eläkekassan toiminta on jaettu kahteen osastoon: Työntekijän eläkelain mukaista peruseläketurvaa hoitavaan B-osastoon, johon kuuluvat kaikki osakkaiden palveluksessa olevat työntekijät, joiden työsuhde on TyEL:n alainen sekä yrittäjän peruseläketurvaa hoitavaan C-osastoon, johon kuuluvat apteekkarit ja heidän apteekkityössensä avustavat perheenjäsenensä.

Osakkaat

Ennen sääntömuutoksen voimaantuloa eläkekassan osakkaina olivat Suomen Apteekkariliiton jäseninä olevat yksityisapteekkien apteekkarit, Suomen Apteekkariliitto ja Suomen Farmasialiitto. Lisäksi osakkaina on eräitä apteekkitoimintaan läheisesti liittyviä yrityksiä. Osakkaita oli toimintavuoden päättyessä 649 (643 vuonna 2022).

Eläkekassan osakkaita ovat 31.12.2023 voimaan tulleen sääntömuutoksen mukaan lääkkeiden vähittäiskauppaa ja lääkehuoltoa harjoittavat työnantajat sekä lääkkeiden vähittäiskauppaan ja lääkehuoltoon kiinteästi liittyvät työnantajat, Suomen Apteekkariliitto ja Suomen Farmasialiitto SFL ry, sekä liittojen enemmistöomisteiset lääkealalle palveluita tarjoavat työnantajat, joiden toiminta tukee lääkkeiden vähittäiskaupan ja lääkehuollon toimintaa, ja jotka lisäksi muodostavat alan liittojen ja koko alan kanssa toiminnallisen ja taloudellisen kokonaisuuden. Eläkekassan osakkaina on työnantajia, joiden toiminta tukee lääkkeiden vähittäiskauppaa ja lääkehuoltoa.

Toimintapiiriin kuuluvien lukumäärä

	31.12.2023	31.12.2022	Muutos
B-osasto	7375	7239	+ 136
C-osasto	694	682	+12

KASSANKOKOUS

Varsinainen kassankokous pidettiin 26.4.2023. Kokouksessa käsiteltiin eläkekassan sääntöjen 20 §:n mukaiset asiat.

Kokoukseen osallistui viisi osakasta ja neljä eläkekassan jäsentä. Valtakirjoilla oli lisäksi edustettuina 394 jäsentä. Kokouksen puheenjohtajana toimi apteekkineuvos Klaus Holttinen.

HALLINTO

Hallitus

Eläkekassan hallituksen puheenjohtajana on toiminut apteekkari Tommi Saarelainen. Varapuheenjohtajana on toiminut Market Access and Governmental Affairs Head Riitta Uusi-Esko (26.4.2023 asti) ja työmarkkinajohtaja Minna Hälikkä (26.4.2023 alkaen). Sääntömuutoksen takia sekä C-osaston että B-osaston edustajilla on 31.12.2023 alkaen yksi ryhmäkohtainen varajäsen. Hallituksella oli toimintavuoden aikana yhdeksän kokousta. Hallituksen kokoonpano on varsinaisesta kassankokouksesta lähtien ollut seuraava (suluissa toimikauden päättymisvuosi):

C-osaston jäsenten ja eläkekassan osakkaiden edustajat

Varsinaiset jäsenet

Apteekkari
Tommi Saarelainen (2025)
Imatra

Apteekkari
Anna Schoultz (2026)
Evitskog

Apteekkari
Risto Holma (2024)
Espoo

Varajäsenet

Toimitusjohtaja
Merja Hirvonen (2025, 31.12.2023 asti)
Rajamäki

Apteekkari
Maarit Tarvainen (2026, 31.12.2023 asti)
Rauma

Apteekkari
Tiina Heikkilä ((2024), 2026)
Kauniainen

B-osaston jäsenten edustajat

Varsinaiset jäsenet

Työmarkkinajohtaja
Minna Hälikkä (2025)
Espoo

Farmaseutti
Katja Tanskanen (2026)
Ylämylly

Farmaseutti
Soili Rikkonen (2024)
Lempäälä

Varajäsenet

Puheenjohtaja
Maija Pirttijärvi (2025, 31.12.2023 asti)
Rovaniemi

Sairaala-apteekkari
Paula Haapakoski (2026)
Ylivieska

Proviisori
Antti Kataja (2024, 31.12.2023 asti)
Kirkkonummi

Työvaliokunta

Hallituksen työvaliokunnan jäseninä toimivat hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, eläkekassan toimitusjohtaja, sijoituspäällikkö ja talouspäällikkö. Lisäksi paikalla oli johtoryhmän jäseniä riippuen kokouksissa käsiteltävistä asioista. Työvaliokunnan tehtävänä on toimia valmistelu- ja päätöselimenä hallituksen valtuuttamissa asioissa sekä hoitaa eläkekassan sijoitustoimintaa hallituksen määrittelemän strategian mukaisesti. Työvaliokunta piti seminaaripäivän 15.8.2023.

Tilintarkastajat

Kassankokous valitsi eläkekassan vuoden 2023 tilejä ja hallintoa tarkastamaan Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n, jossa vastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Martin Grandell. Tilintarkastusyhteisön toimiessa tilintarkastajana ei varatilintarkastajaa nimetä.

HENKILÖSTÖ JA ASIANTUNTIJAT

Henkilöstö

Eläkekassan toimitusjohtajana on toiminut KTM Hannu Hokka ja toimitusjohtajan varahenkilönä on toiminut eläkepäällikkö Sirpa Moilanen (31.8.2023 asti) ja eläkehallintopäällikkö Marja Koponen (1.9.2023 alkaen). Vuonna 2023 eläkekassan palveluksessa oli keskimäärin 16,7 (16,7) henkilöä.

Asiantuntijat

Eläkekassan vakuutusmatemaatikkona on toiminut Lauri Ojala, SHV, Porasto Oy:stä. Asiantuntijalääkärinä on toiminut LL, työterveyshuollon erikoislääkäri Otso Ervasti.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinta on keskeinen osa eläkekassan toimintaa. Sen tavoitteena on varmistaa, etteivät eläkekassan toimintaan tai toimintaympäristöön liittyvät riskit toteutuessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaarana eläkekassan toiminnan jatkuvuutta tai eläkekassaan kohdistuvaa luottamusta.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevan riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa eläkekassan strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteutuminen, toimintojen tehokkuus ja laatu sekä riskienhallinnan kattavuus. Keskeistä on turvata vakuutettujen, eläkkeensaajien ja osakkaiden oikeudet kaikissa tilanteissa. Eläkekassan hallitus huolehtii eläkekassan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siten myös riskienhallinnan organisoinnista.

Riskienhallinnan periaatteet

Riskienhallinnan ja riskien valinnan periaatteina kassassa ovat:

- riskinotto on yhteneväinen strategisten ja operatiivisten linjausten kanssa
- riskinotto ei vaarana kassan toimintaa tai talouden vakautta
- määritetyt riskirajoja noudatetaan
- riskien vaikutukset kyetään tunnistamaan
- kassan riskienhallinta on mahdollisimman ennakoivaa ja aktiivista.

Sisäinen valvonta

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain mukaan eläkekassalla on oltava laitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta, joka kattaa laitoksen kirjanpidon, hallinnon, sijoitustoiminnan ja muut keskeiset toiminnot. Sisäiseen valvontaan kuuluu myös asianmukaisen raportoinnin varmistaminen eläkelaitoksen kaikilla organisaatiotasoilla. Sisäisen valvonnan asiakirja käsitellään eläkekassan hallituksessa vuosittain vähintään kaksi kertaa. Voimassa oleva sisäisen valvonnan asiakirja on päivitetty viimeksi 24.1.2024.

Compliance -toiminto

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain mukaan eläkekassan sisäiseen valvontaan kuuluu säännösten noudattamista valvova toiminto eli compliance-toiminto. Eläkekassan hallitus teki 23.8.2023 päätöksen compliance-toiminnon järjestämisestä. Päätöksen mukaan compliance -toiminto jaetaan sekä ulkoiseen että sisäiseen compliance -toimintoon. Ulkoisesta compliance -toiminnosta vastaa AA Jenni Laininen (Laininen Law Oy) ja sisäisestä compliance toiminnosta vastaa eläkehallintopäällikkö Marja Koponen. Myös compliancen toimintaperiaatteet vahvistettiin hallituksessa.

Riskienhallintatoiminto ja riski- ja vakavaraisuusarvio

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain mukaan eläkekassalla on oltava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä. Riskienhallintatoiminto on ulkoistettu Porasto Oy:lle. Poraston kanssa tehty sopimus kattaa varojen ja vastuiden hallinnan, sijoitukset, maksuvalmiuden, keskittymäriskin hallinnan ja operatiivisten riskien hallinnan sekä on riippumaton riskiä ottavista toiminnoista. Riskienhallintatoiminnon periaatteet vahvistetaan vuosittain hallituksessa. Eläkekassalle on laadittu myös hallituksen vuosittain päivittämä riski- ja vakavaraisuusarvio ORSA (Own Risk and Solvency Assessment). ORSA:ssa on analysoitu kokoavasti kaikki keskeiset toimintaan vaikuttavat riskit.

Sijoitustoiminnan järjestäminen ja sijoitussuunnitelma

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain mukaan eläkevarat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistuen. Lain mukaan eläkekassan hallituksen on laadittava sijoitussuunnitelma. Sijoitustoiminnan riskinottoa ohjaa hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma, missä on määritelty sijoitustoimintaan liittyvät riskit kuten esimerkiksi sijoitusvaltuudet. Sijoitustoiminnan riskienhallinta on systemaattista ja jatkuvaa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Toimintavuonna 2023 eläkevakuuttajien toimintaympäristöön vaikuttivat inflaatiokehitys ja nousevat korot. Geopoliittinen epävarmuus jatkui Venäjän Ukraina-hyökkäyssodan pitkittyessä, mutta energiakriisi alkoi jo osoittaa rauhoittumisen merkkejä. Koronapandemialla alkoi olla vähenevä käytännön merkitys, koska uusimmat variantit osoittautuivat suhteellisen vaarattomiksi. Kassan henkilöstö on soveltanut työn hybridimallia eli työtä on tehty joustavasti sekä toimistolla että etätöissä.

Eläkejärjestelmä

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain voimaan tulo 1.1.2022 edellytti eläkelaitoksia muuttamaan sääntöjään uuden lain mukaisiksi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Kassankokous päätti kevään 2023 kokouksessaan sääntöjen muuttamisesta vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä ja Finanssivalvonta vahvisti 31.5.2023 säännöt voimaan 31.12.2023 alkaen. Säännöissä muutettiin muun muassa eläkekassan toimintapiiriä, hallituksen toimikautta, hallituksen varajäsenten lukumäärää ja poistettiin tarpeettomana säännökset vararahastosta.

Eläkekassan toimintapiiri muutettiin siten, että jatkossa toimintapiiriin voivat kuulua lääkkeiden vähittäiskauppaan kiinteästi liittyvää toimintaa harjoittavat työnantajat. Lisäksi hallituksen varajäsenten lukumäärä väheni kahteen ja varajäsenet muuttuivat ryhmäkohtaisiksi.

Eläkekassassa otettiin käyttöön yrittäjän eläkelain mukaisten vakuutuksien hoitamiseen tarkoitettu uusi YEL-järjestelmä joulukuussa 2023. Järjestelmän kehitysprojekti jatkuu vielä vuonna 2024, mutta YEL-vakuuttamisen asiat hoidetaan jo kokonaan uuden järjestelmän avulla.

Yrittäjän eläkelain muutokset tulivat voimaan vuoden 2023 alusta. Suurimpana muutoksena on eläkelaitoksien velvollisuus tarkistaa työtulot kolmen vuoden välein. Työtulojen tarkistus alkoi alle 15 000 euron työtuloista vuonna 2023 ja vuonna 2024 on vuorossa alle 25 000 euron työtulot ja vuonna 2025 tarkistetaan kaikki yli 25 000 euron työtulot. Sen jälkeen YEL-vakuutettujen työtulot tarkistetaan joka kolmas vuosi. Eläkekassa on tarkistuksien vuoksi tarvittaessa lähestynyt YEL-vakuutettuja asiassa kirjeitse. Eläkekassan vakuutetuille on tähän mennessä tarkistuksen perusteella tehty joitakin työtulojen muutoksia ylöspäin.

Työeläkejärjestelmässä on pyritty jatkuvasti parantamaan järjestelmän reagointikykyä kriisitilanteissa. Järjestelmän riskinkantokyvyn vahvistamiseen liittyvä 1.6.2022 voimaan tullut laki laskee matalilla vakuutusasteilla täydennyskertoimen arvoa ja mahdollistaa heikossa taloudellisessa tilanteessa negatiivisen täydennyskertoimen. Muutos vähentää sijoitussuhdanteiden myötäsyklisyyttä ja nostaa eläkelaitosten riskinkantokykyä. Vuodesta 2023 alkaen täydennyskertoimen arvo on vahvistettu kuukausittain.

Sijoitustoiminnan merkitys työeläkkeiden rahoittamisessa on jatkuvasti kasvanut. Sijoitusten tuoton parantamisella voidaan turvata eläkejärjestelmän rahoituksen kestävyyttä ja samalla parantaa sen toimivuutta. Telan neuvottelukunnissa käynnistettiin vuoden aikana sijoitustuottojen kasvattamiseen tähtääviä selvityksiä, jotka ovat osa hallitusohjelman mukaista eläkeuudistuksen valmistelua.

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toiminnan ulkoistaminen

–työryhmän toimikaudeksi 9.3.2023 – 31.12.2023, työryhmän toimikautta päätettiin jatkaa ajalle 1.1.2024 – 1.9.2024. Työryhmän tehtävänä on ollut 31.12.2023 päättyvällä toimikaudella selvittää lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintojen ulkoistamiseen liittyviä oikeudellisia kysymyksiä ja työryhmän tehtävää on täsmennetty kaudelle 2024.

Työryhmän tehtävänä on selvittää, mitä toimintoja lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavat eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat ulkoistaneet ja miten ulkoistaminen on käytännössä toteutettu, päättää niistä ulkoistetuista toiminnoista, joiden osalta arvioidaan, onko kyseessä julkinen hallintotehtävä, selvittää vaihtoehtoisia malleja järjestää valikoitujen julkisten hallintotehtävien ulkoistaminen joko lain nojalla tai vaihtoehtoisesti säättämällä julkisten hallintotehtävien ulkoistamisesta lailla siten, että eläkesäätiöiden ja eläkekassojen eläkevakuutustoiminta järjestettäisiin nykytilasta poikkeavalla tavalla, arvioida eläkesäätiöiden ja eläkekassojen eläkevakuutustoiminnan toimintojen ulkoistamisen tarkoituksenmukaisuutta koko eläkejärjestelmän kannalta, valmistella hallituksen esityksen muotoon kirjoitettu työryhmän mietintö valikoitujen julkisten hallintotehtävien ulkoistamisesta työryhmän valitseman mallin pohjalta, jos työryhmä esittää muutoksia voimassaolevaan lainsäädäntöön. Työryhmässä on edustajat muun muassa myös Eläkesäätiöyhdistyksestä sekä asiantuntijajäsen Porasto Oy:stä.

Työkykyä ja työhyvinvointia edistävä toiminta

Työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on antaa tietoa työkyvyttömyysriskeistä ja tukea käytännön osaamista työkyvyttömyysriskien ennaltaehkäisemisessä ja hallinnassa. Apteekkiä on perinteisesti edistänyt kattavalla yhteistyöllä työkykyä ylläpitävää ja työhyvinvointia lisäävää toimintaa. Apteekkiä Työhyvinvointiryhmässä ovat eläkekassan lisäksi mukana Suomen Apteekkariliitto, Suomen Farmasialiitto, Palvelualojen ammattiliitto PAM, Apteekkien Työnantajaliitto ja Työturvallisuuskeskus. Ryhmän vetovastuu on eläkekassalla.

Toimintavuonna työkykykoordinaattorin neuvontapalvelu on jatkunut. Palvelu tarjoaa varhaisen vaiheen ohjausta ja tukea apteekkien työntekijöille sekä työnantajille työkykyä uhkaavissa tilanteissa, jolloin työstä selviytyminen on koetuksella. Keväällä 2023 toteutettiin Työhyvinvointia apteekkeihin kiertue kuudella paikkakunnalla, aiheina työkyvyn varhainen tuki ja kuormituksen hallinta. Yhteistyössä Apteekkiä Työhyvinvointiryhmän kanssa kehitettiin Tavoitekeskustelumalli, jonka tavoitteena on kannustaa esihenkilöt käymään kehityskeskustelut. Syksyllä järjestimme Käytännön keinoja työkyvyn edistämiseen- webinaarisarjan tukemaan työpaikkojen osaamista, miten tunnistaa erilaiset kuormituksen aiheuttamat työkykyriskit ja antaa keinoja niiden puheeksi ottamiseen. Webinaareista tehtiin tallenteet. Vuoden aikana järjestettiin kolme Työhyvinvointikorttikoulutusta.

Syksyllä yhteistyö Helsingin yliopiston kanssa jatkui, kun järjestettiin kolmas koulutuspäivä työhyvinvoinnin johtamisesta osana yliopiston proviisorin koulutusohjelmaa. Keväällä 2023 järjestettiin Åbo Academiassa vastaava koulutuspäivä ja yhteistyö molempien yliopistojen kanssa jatkuu.

Panostusta työkykyä ja työhyvinvointia edistävään toimintaan on jatkettu. Viestintää ja eläkekassan näkyvyyttä yhdessä Työhyvinvointiryhmän kanssa on pyritty lisäämään. Työhyvinvointiasiat olivat esillä myös eläkekassan näyttelyosastoilla Apteekkari 2023 -tapahtumassa ja Farmasian Päivillä sekä eläkekassan puheenvuorossa Apteekkien työnantajaliiton henkilöstöjohdon päivillä.

ELÄKKEET

Vuonna 2023 eläkekassa maksoi lakisääteisiä eläkkeitä ja muita korvauksia yhteensä 118,8 (108,3) miljoonaa euroa, joka oli 9,6 (4,5) prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Eläkepäätöksiä annettiin vuoden 2023 aikana yhteensä 602 (639). Eläkehakemuksia hylättiin 31 (34) kappaletta. Työkyvyttömyyseläkkeiden hylkäysprosentti oli 16,3 (16,7).

Eläkkeensaajia oli toimintavuoden päättyessä 5 047 (5 064). Eläkkeensaajista 92,7 (92,9) prosenttia oli naisia. Keski-ikä uusissa alkaneissa eläkkeissä oli 64,9 (64,0) vuotta.

Annettujen eläkepäättökseen lukumäärien kasvu tasaantui vuonna 2023. Työeläkeindeksin ja palkkakertoimen välinen ero ei vuodenvaihteessa ollut merkittävä, eikä tämän vuoksi edellisvuodenvaihteen kaltaista lisäystä vanhuuseläkehakemuksien lukumäärässä enää ollut.

Eläkevastuut

B-osaston eli TyEL -perusturvan vastuu oli 608,9 (601,2) miljoonaa euroa. TEL-lisäturvan vastuu oli 15,9 (17,0) miljoonaa euroa. Yhteensä B-osaston vastuu oli 624,8 (618,2) miljoonaa euroa, josta lisävakuutusvastuun muodossa olevaa puskuria oli 51,6 (69,7) miljoonaa euroa. Osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta (OLV), joka vuonna 2022 oli -11,6 miljoonaa euroa, kasvoi 11,5 miljoonaa euroa ja näin ollen OLV:n vuoden 2023 lopun arvo oli -151 tuhatta euroa. Vastuuvelka 624,8 miljoonaa euroa on katettu kokonaisuudessaan. Omaisuuden käypä arvo on 746,7 (718,2) miljoonaa euroa.

YEL:n mukaisen C-osaston vastuuelka oli 14,9 (0,0) tuhatta euroa. C-osastoon vastuuta muodostuu vain, jos kassalla on vakuutusmaksusaatavia.

Vakuutusmaksut

B-osaston eli TyEL:n vakuutusmaksutulo oli 59,9 (57,6) miljoonaa euroa ja C-osaston eli YEL:n maksutulo oli 16,6 (16,7) miljoonaa euroa.

B-osaston palkkasumma oli 247,4 (236,8) miljoonaa euroa, jossa oli nousua edelliseen vuoteen 4,5 prosenttia.

Eläkekassan eläkejärjestelmältä saama vastuunjakokorvaus vuonna 2023 oli TyEL:n osalta 16,7 (15,7) ja YEL:n osalta 14,5 (11,0) miljoonaa euroa.

Maksutaso

Vuosien 2023 ja 2022 maksuprosentit olivat eläkekassassa seuraavat:

	2023	2022
B-osaston perusturva yhteensä	24,2%	24,3%
Työnantajan osuus	16,8%	16,8%
Työntekijän osuus	7,4%	7,5%

Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden vaikutus vakuutusmaksuun oli 1,09 (1,25) prosenttiyksikköä.

Vuodelle 2023 vahvistettu valtakunnallinen TyEL -maksutaso oli yrityksissä ilman hyvityksiä ja tilapäistä alennusta 25,30 prosenttia palkoista. Työnantajan maksu yhtiössä oli 17,4 prosenttia. Työntekijän TyEL-maksu oli alle 53-vuotiailta ja yli 62-vuotiailta 7,15 (7,15) prosenttia ja 53–62-vuotiailta 8,65 (8,65) prosenttia.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain YEL:n mukaisen vakuutusmaksuprosentin. Vuonna 2023 se oli 24,1 (24,1) prosenttia alle 53-vuotiailta ja 53–62-vuotiailta 25,6 (25,6) prosenttia sekä yli 62-vuotiailta 24,1% (25,6%).

Keskimääräinen yhtiöiden antama hyvitys oli 0,6 prosenttia. Työeläkevakuutusyhtiöiden tapaan laskettaessa eläkekassan antama hyvitys oli 1,35 (1,55) prosenttia palkoista. Yhteensä eläkekassan antama hyvitys oli 3,4 (3,7) miljoonaa euroa. Keskimääräisen työnantajan palkkasumma vuonna 2023 oli noin 381000 euroa. Tällöin työnantajan saama hyvitys eläkekassasta oli 5 145 euroa. Vakuutettua kohden hyvitys oli 453 euroa.

Eläkekassan hallitus teki päätöksen olla käyttämättä kertaluonteista alennusta vuonna 2020, joten tulevina vuosina 2024–2025 ei ole myöskään lisää perittävää korotettuna maksuna kuten työeläkevakuutusyhtiöt tekevät.

Hoitokulut

Eläkekassan tuloslaskelman mukaiset hoitokulut, kun ne eivät liity sijoitustoimintaan, ovat ostettuihin IT- ja aktuaaripalveluihin, henkilöstön palkkaukseen ja toimiston muihin menoihin liittyviä kuluja. Sijoitustoimintaan liittyvät hallintokulut otetaan huomioon sijoitustoiminnan kuluina. Eläkekassan B-osaston hoitokulut olivat 3,3 (3,0) miljoonaa euroa. Ne olivat 1,0 (0,94) prosenttia lopullisen palkkasumman ja YEL-työtulosumman yhteismäärästä laskettuna.

VAKAVARAISSUUS

Vastuuvelan tuottovaatimus

Eläkelaitoksen vastuuvelalle on asetettu tuottovaatimus, mikä koostuu kolmesta osasta; rahastokorosta, eläkevastuun täydennyskertoimesta ja osaketuottokertoimen perusteella lasketusta osasta. Rahastokorko on kolme prosenttia. Täydennyskerroin perustuu eläkelaitosten keskimääräiseen vakavaraisuuteen. Mitä korkeampi on vakavaraisuus, sitä korkeampi on tuottovaatimus. Osaketuottokertoimen perusteella määräytyvä tuottovaatimus puolestaan perustuu siihen tuottoon, jonka eläkelaitokset keskimäärin saavat noteerattuihin osakkeisiin tekemistään sijoituksista. Jos osaketuotto on negatiivinen, tuottovaatimus laskee ja jos positiivinen, tuottovaatimus nousee.

Eläketurvakeskuksen määrittelemä eläkevarojen tuotto-oletus on reaalisesti 2,5 % vuodessa vuoteen 2032 asti, jonka jälkeen se on 3,5 % vuodessa (*Sijoitussuunnitelma 2023). Tuotto-oletus johdetaan eri sijoituskohteiden tuotto-oletuksista ja niiden osuuksista sijoitussalkussa. Seuraaville kahdeksalle vuodelle käytetään matalampaa tuotto-oletusta ennen kaikkea poikkeuksellisen matalan korkotason vuoksi.

Tuottovaatimuksen muodostuminen:

	2023	2022
Rahastokorko	3,00 %	3,00%
Täydennyskerroin	0,68 %	1,87%
Osaketuottokerroin	2,34 %	-3,13%
Yhteensä	6,02 %	1,74%

Eläkekassan hallitus vahvistaa vuosittain eläkekassan sijoitusallokaation siten, että tuotto-odotus on mahdollisimman korkea hallituksen asettaman riskitason puitteissa. Riskitaso riippuu eläkekassan vakavaraisuudesta. Hyvä sijoitustuotto edellyttää aina hallittua riskinottoa. Tuottotavoite asetetaan taloussuhdanne huomioiden riittävästi vähimmäistavoitteen yläpuolelle eläkekassan kilpailukyvyyn säilyttämiseksi. Tavoitteena on keskimääräistä vakuutusyhtiötä parempi tuotto, jotta vakuutusmaksutaso voidaan pitää keskipitkällä tähtäimellä kilpailijoita alempana. Maksutasoon vaikuttaa merkittävästi myös työkyvyttömyysriski, jonka hallinnassa on apteekkialalla onnistuttu hyvin.

Vakavaraisuusaste

Vakavaraisuusaste vuoden lopussa oli 132,4 (133,1) prosenttia. Vakavaraisuuspääoma oli 1,69 (1,78) kertainen verrattuna riskijakauman edellyttämään vakavaraisuusrajaan. Vakavaraisuuspääoma oli yhteensä 185,6 (181,6) miljoonaa euroa, josta lisävakuutusvastuuta oli 51,6 (69,7), positiiviset arvostuserot 125,9 (103,8) miljoonaa euroa ja omaa pääomaa 8,1 (8,1) miljoonaa euroa. Lisävakuutusvastuuta on purettu 18,1 (purettu 15,0) miljoonaa euroa. Lisävakuutusvastuu toimii sijoitustoiminnan riskipuskurina siten,

että hyvinä vuosina sitä pyritään kasvattamaan ja huonoina vuosina sitä voidaan purkaa sijoitustoiminnan tappioiden peittämiseen. Lisämaksuvelvollisuuden perustuvaa erää ei ole otettu käyttöön. Vakavaraisuuspääoma kokonaisuutena on tarkoitettu vakuutus- ja sijoitustoiminnan riskien kantamiseen.

Toisena sijoitustoiminnan puskurina toimii osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, mikä puskuroiden osittain osaketuottojen vaihtelua ja on sidottu eläkelaitosten keskimääräiseen noteerattujen osakkeiden tuottoon. Vuoden 2018 alussa sen painoa kasvatettiin 15 prosentista 20 prosenttiin. Muutoksen seurauksena osakekurssien vaihtelun vaikutus vastuuvélkaan kasvaa.

SIJOITUSTOIMINTA

Vuonna 2023 koettiin korkojen heiluntaa, keskimääräistä parempia osakemarkkinoiden tuottoja, hidastuvaa inflaatiota ja konsensusodotuksiin nähden voimakasta talouskasvua. Esimerkiksi USA:n 10 –vuoden valtionlainakorko laski vuoden alimmalle 3,3%:n tasolle huhtikuussa Silicon Valley Bankin ja Credit Suisse'n ongelmien seurauksena. Kesän ja syksyn kuluessa kyseinen korko nousi 5 prosenttiin erittäin vahvan USA:n talouskasvun takia. Kolmannella kvartaalilla USA:n annualisoitu talouskasvu oli noin 5%, mikä on kaksi ja puolikertainen lukema pitkän aikavälin trendikasvuun verrattuna! Vuoden lopussa samainen korko oli laskenut 3,85 prosenttiin, mikä oli seurausta talouskasvun hidastumisesta ja maltillistuvasta inflaatiosta. Kiinalla oli haasteita läpi vuoden muun muassa kiinteistömarkkinalla, talouden eri osa-alueiden velkaantuneisuuden kanssa ja teknologiaan liittyvien kansainvälisten suhteiden kanssa. Kiinassa talouskasvu jäikin odotuksista ja osakemarkkinoiden tuotto oli negatiivinen sekä trendinomaisesti laskeva.

Huolimatta Kiinan taloushuolista ja korkomarkkinan korkeasta volatiliiteetista osakkeet tuottivat globaalisti erinomaisesti. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla tuottojen takana oli lähes yksinomaan optimismi teknologiyhtiöihin ja tekoälyyn. Vuoden loppua kohti positiivinen tuottokehitys jatkui hidastuvan inflaation tukeamana. Sijoittajat alkoivat hinnoitella voimakasta ja nopeaa keskuspankkien rahapolitiikan käännettä. Samalla konsensusnäkemys talouden taantumalle pieneni merkittävästi. Pohjois-Amerikan osakkeet tuottivat euromääräisesti yli 22% ja eurooppalaiset osakkeet yli 16%. Kehittyvien maiden osakkeet tuottivat vain noin 6%, koska tuottoa heikensi Kiinan -14% tuotto. Maailman osakemarkkinoilla sektorikohtaiset tuotot vaihtelivat nollan ja lähes 50% tuoton välillä. Parhaiten tuottivat informaatioteknologia ja tietoliikennepalvelut. Korkosijoituksista parhaiten tuottivat high yield yrityslainat ja kehittyvien maiden lainat tuoton oltua noin 13%. Myös euroalueen valtionlainojen tuotto oli pitkästä ajasta hyvä ja positiivinen tuoton oltua lähes 7%.

Kestävä sijoittaminen ja vastuullisuus

Sijoittajavastuun mukaan eläkelaitoksen, joka hallinnoi edunsaajiensa varoja, on toimittava edunsaajiensa etujen mukaisesti. Kestävässä sijoittamisessa pyritään optimoimaan finanssipääoman käytön lisäksi luonnonvarojen sekä sosiaalisen että henkisen pääoman käyttö sijoittajavastuun veloitteen täyttymiseksi.

Kestävää sijoittamista koskeva lainsäädäntö ja standardit ovat kehittyneet ripeästi. Sijoittajat saavat regulaation avulla kestävyiden riskeihin, haittoihin ja edistämiseen liittyvää faktatietoa. Jatkossa EU:n uusi tiedonantoasetus edellyttää sijoituspalveluyrityksiä raportoimaan niistä.

Tietoisuus kestävydestä ja sijoittajainstituutioiden mahdollisuudet edistää vaikuttavuutta ovat parantuneet. Eläkevakuuttajien sijoitusten hiilipitoisuus on vähenemässä ja pitkän aikavälin trendinä on hiilineutraliteettiin pyrkiminen. Eläkekassan kestävä sijoittamisen strategia tullaan päivittämään vuonna 2024.

Kestävyysriskien hallinta on tärkeä osa riskienhallintaa. Kestävyysriskeillä tarkoitetaan finanssiriskejä, jotka juontavat juurensa ilmastonmuutoksesta, resurssien ehtymisestä, ympäristön pilaantumisesta ja sosiaalista ongelmista.

Vastuullisuus on osa eläkekassan perustehtävää ja kaikkea toimintaa. Eläkekassa julkaisee vuosittain yritysraportin, joka kokoaa yhteen vastuullisuustyön tärkeimmät osa-alueet ja teot eläkevakuuttajan näkökulmasta. Osana raportointia on laadittu koko toimintaa läpileikkaava vastuullisuusohjelma, jolla varmistetaan vastuullisen toiminnan jatkuvuus. Kestävän sijoittamisen huomioiminen kattavasti kaikissa kassan sijoituspäätöksissä on ollut käytäntönä jo vuosia.

ELÄKEKASSAN SIOITUKSET

Eläkekassan sijoitusten käyvin arvoin laskettu nettotuotto oli 5,9 (-5,0) prosenttia. Sijoitusten volatilitteetti eli riski oli pienempi kuin TyEL-laitosten keskiarvo -4,9 prosenttia. Parhaiten tuottivat noteeraamattomat osakkeet ja noteeratut osakkeet. Eri omaisuuslajien tuotot on koottu oheiseen taulukkoon ja sen jälkeiseen tekstiin.

Sijoitustoiminnan tuotto- ja volatilitteettiprosentit 2023–2019

	2023	2022	2021	2020	2019
Tuotto	5,9	-5,0	15,5	5,7	11,4
Volatilitteetti	3,2	5,2	4,7	6,6	2,7

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle
Korkosijoitukset yhteensä	4,5
Lainasaamiset	7,3
Joukkovelkakirjalainat	5,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	2,3
Osakesijoitukset yhteensä	8,9
Noteeratut osakkeet	12,0
Pääomasijoitukset	3,1
Noteeraamattomat osakkeet	16,3
Kiinteistösijoitukset yhteensä	2,2
Suorat kiinteistösijoitukset	4,8
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,2
Muut sijoitukset	1,3
Absoluuttisen tuoton sijoitukset	1,3
Hyödykesijoitukset	0,0
Muut sijoitukset	0,0
Sijoitukset yhteensä	6,0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	0,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	5,9

Kiinteistöt

Vuosi 2023 oli erittäin vaikea kiinteistömarkkinassa. Korkeat korot ja kustannustason nousu rasittivat kiinteistöjen arvoja. Suomen kiinteistömarkkinassa tehtyjen kiinteistökauppojen määrä jäi erittäin alhaiselle tasolle eli yhteensä noin 2,6 miljardiin euroon, joka on 64 % vähemmän kuin 2022. Kiinteistökauppojen määrä ja ulkomaisten sijoittajien osuus Suomessa tehdyistä kiinteistökaupoista on viimeksi ollut näin alhaisella tasolla vuonna 2013.

Eläkekassan suorat kiinteistösijoitukset ja sijoitukset HYPO-konseptin mukaisesti asuntotontteihin tuottivat 4,8 (2,8) prosenttia vuonna 2023. Asuntojen vuokraustilanne pysyi yhä edelleen hyvänä. Suorien kiinteistösijoitusten tuottoa laskivat vuoden lopussa kiinteistökohteiden arvoihin tehdyt arvonalennukset sekä vuoden aikana käynnissä ollut uudisrakennushanke.

Toimisto- ja liiketilojen käyttöaste säilyi markkinatilanteeseen nähden yhä kohtuullisena, yksi logistis-tuotannollinen kohde oli koko vuoden tyhjänä ja tämän lisäksi myös yksittäisiä toimistotiloja oli tyhjänä.

Sijoitukset kiinteistörahastoihin tuottivat 0,2 (14,4) prosenttia. Rahastojen tuloksia rasittivat erityisesti kohdekohtaisten arvostusten jyrkkä lasku ja kohonneet korkokulut.

Vuonna 2023 valmistui Vantaalle eläkekassan kokonaan omistama Kiinteistö Oy Vantaan Solar, joka toimii Solar Foods Oy:n pääkonttorina ja teollisena tuotantolaitoksena. Solar Foods Oy on maailmanlaajuisesti elintarvikekehityksen terävintä kärkeä ja se valmistaa hiilidioksiidistä sähkökemiallisella prosessilla ihmisravinnoksi soveltuvaa proteiinia.

Kiinteistösijoitusten osuus sijoitussalkusta oli vuoden lopussa 27,0 (25,7) prosenttia ja tuotto oli 2,2 (9,3) prosenttia.

Suorien kiinteistösijoitusten osuus kiinteistöallokaatiosta oli 42,2 (42,2) prosenttia ja listaamattomien kiinteistörahastojen 57,8 (57,8) prosenttia. HYPO-konseptin mukaisesti vuokrattaviin asuinkerrostalotontteihin ja samalla periaatteella toimivaan Suomen Osatontti Ky -rahastoihin sekä Suomen Asunnot ja Tontit Ky -rahastoon tehtyjen sijoitusten osuus säilyi yhä merkittävänä eli 19,3 (19,1) prosenttia eläkekassan koko kiinteistöomaisuudesta.

Lainat

Lainoja oli toimintavuoden päättyessä kahdeksan kappaletta yhteensä 6,9 (13,0) miljoonaa euroa. Lainat ovat muita lainoja mistä osa koostuu yhteistyökumppaneille myönnettyistä pääomalainoista ja osa on myönnetty eläkekassan osaomistamalle kiinteistörahastolle.

Korkosijoitukset

Korkosijoitusten osuus koko sijoitusomaisuudesta oli vuoden lopussa 20,0 (23,2) prosenttia jakaantuen siten, että lainasaamisten osuus oli 0,7 (0,7), joukkovelkakirjalainojen 13,8 (17,3) ja muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten osuus oli 5,5 (5,2) prosenttia. Joukkovelkakirjasijoitusten tuotto oli 5,1 (-1,9), ja lainasaamisten 7,3 (6,7) prosenttia.

Osakesijoitukset

Osakesijoitusten osuus sijoitussalkussa oli vuoden lopussa 52,0 (47,7) prosenttia. Noteerattujen sijoitusten osuus osakesalkusta oli 31,5 (28,7), pääomasijoitusten 18,3 (17,2) ja noteeraamattomien osakkeiden 2,1 (1,8) prosenttia. Noteerattujen osakkeiden tuotto oli 12,0 (-20,8) prosenttia. Pääomasijoitusten tuotto oli 3,1 (7,1) prosenttia. Noteeraamattomien osakesijoitusten tuotto oli 16,3 (-2,9) prosenttia.

Muut sijoitukset

Muihin sijoituksiin on luettu absoluuttisen tuoton rahastosijoitukset ja hyödykesijoitukset. Absoluuttisten sijoitusten osuus sijoitussalkusta oli 1,1 (3,4) prosenttia ja tuotto oli 1,3 (-13,0). Hyödykesijoituksia ei vuoden vaihteessa ollut.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Taloudelliseen toimintaympäristöön kohdistuu riskejä edellisvuosien tapaan. Näkymä tulevaan on osin sumuinen. Lähi aikojen taloudellisen kehityksen ennusteet ovat maltillisia. Sijoitusmarkkinoilla huomio kohdistuu keskuspankkien toimiin inflaation hillitsemisessä. Nollakorkojen aika on toistaiseksi historiaa ja korkotason odotetaan vuoden mittaan vakiintuvan nykytasolle tai jonkin verran alemmaksi. Geopolitiikka luo oman varjonsa rahoitusmarkkinoiden toimintaan, mutta talousennusteiden konsensus maalaa kuitenkin maltillisen kehityksen kuvaa.

Eläkekassa on vahvan vakavaraisuuden omaava eläkevakuuttaja, jonka ennakoiva riskienhallinta ja ammattitaitoinen henkilöstö osaltaan varmistavat vakuutetuille laadukkaan eläketurvan ja hyvät edellytykset toiminnalle ja tuottoisalle kehitykselle myös jatkossa.

Tilikauden päättymisen jälkeen eläkekassan toimintaympäristössä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Markkinakorot ovat olleet hieman nousussa johtuen ennusteita sitkeämmästä inflaatiosta. Osakekurssit ovat sahanneet vuodenvaihteesta lähtien. Eläkekassan sijoitustoiminnan tuoton ennakoidaan olevan positiivinen vuonna 2024. Suhteellinen vakavaraisuus on pysynyt vahvana verrattuna alan muihin toimijoihin.

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

TASE	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ohjelmistot	708 003,36	624 860,20
Huoneistojen perusparannusmenot	54 596,83	71 772,50
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	762 600,19	696 632,70
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	762 600,19	696 632,70
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet ja -rahastot	86 383 337,76	76 990 867,75
Lainasaamiset omilta kiinteistöryityksiltä	2 000 000,00	8 000 000,00
Kiinteistösijoitukset yhteensä	88 383 337,76	84 990 867,75
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	498 772 969,32	478 734 528,27
Rahoitusmarkkinavälineet	640 000,00	8 804 512,73
Muut lainasaamiset	4 926 180,40	5 006 180,40
Talletukset	6 041 609,51	3 037 963,95
Muut sijoitukset	12 289 624,40	27 993 084,68
Muut sijoitukset yhteensä	522 670 383,63	523 576 270,03
Sijoitukset yhteensä	611 053 721,39	608 567 137,78
Saamiset		
Muut saamiset	205 463,26	439 387,41
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	54 623,29	73 232,06
Muut aineelliset hyödykkeet	1 161 569,96	1 161 569,96
Rahat ja pankkisaamiset	9 141 975,34	5 127 168,84
Muu omaisuus	106 657,29	106 657,29
Muu omaisuus yhteensä	10 464 825,88	6 468 628,15
Siirtosaamiset	15 727 966,17	14 969 333,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	638 214 576,89	631 141 119,77
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Vararahasto	0,00	1 622 915,02
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 102 915,02	6 480 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00
Oma pääoma yhteensä	8 102 915,02	8 102 915,02
Vakuutustekninen vastuovelka		
Lakisääteiset eläkkeet		
Vakuutusmaksuvastuu	283 616 456,00	264 138 118,00
Korvausvastuu	289 690 596,00	284 386 831,00
Lisävakuutusvastuu	51 550 633,74	69 678 158,14
Lakisääteisten eläkkeiden vastuovelka yhteensä	624 857 685,74	618 203 107,14
Vakuutustekninen vastuovelka yhteensä	624 857 685,74	618 203 107,14
Velat		
Muut velat	4 384 601,72	3 950 348,02
Siirtovelat	869 374,41	884 749,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	638 214 576,89	631 141 119,77

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Vakuutusmaksutulo		
Lakisääteisten eläkkeiden vakuutusmaksut	76 529 138,26	74 272 789,39
Vakuutusmaksutulo yhteensä	<u>76 529 138,26</u>	<u>74 272 789,39</u>
Sijoitustoiminnan tuotot	36 554 678,23	39 887 128,03
Korvauskulut		
Lakisääteisten eläkkeiden maksetut korvaukset	-86 499 499,30	-80 352 270,65
Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos	-5 303 765,00	-31 477 437,00
Korvauskulut yhteensä	<u>-91 803 264,30</u>	<u>-111 829 707,65</u>
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Lakisääteiset eläkkeet	-1 350 813,60	41 727 696,73
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä	<u>-1 350 813,60</u>	<u>41 727 696,73</u>
Hoitokulut	-3 305 051,55	-3 019 966,01
Sijoitustoiminnan kulut	<u>-16 624 687,04</u>	<u>-41 037 940,49</u>
Vakuutustekninen tulos	0,00	0,00
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Muut kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta	0,00	0,00
Tuloverot		
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00
Oikaisut		
Vakuusteknisen vastuuvelan muutos	6 654 578,60	-10 250 259,73
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset tai realisoitumattomat arvон muutokset	-1 359 041,84	33 303 637,88
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot	0,00	0,00
Pakollisen vastuuvajauksen muutos		
Suunnitelman mukaiset poistot	259 009,86	203 858,87
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	0,00	0,00
Muut oikaisut	-3 669 345,65	-15 375 588,58
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	1 885 200,97	7 881 648,44
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-361 598,29	-2 519 026,11
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	255 768,52	-1 452 798,72
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	1 779 371,20	3 909 823,61
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	0,00	0,00
Maksetut välittömät verot	0,00	0,00
Liiketoiminnan rahavirta	1 779 371,20	3 909 823,61
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-12 099 248,24	-20 647 999,57
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	14 641 052,12	17 415 327,48
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-306 368,58	-690 213,50
Muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	0,00	0,00
Investointien rahavirta	2 235 435,30	-3 922 885,59
Rahoituksen rahavirta		
Maksut omaan pääomaan netto	0,00	0,00
Lainojen nostot	0,00	0,00
Lainojen takaisinmaksut	0,00	0,00
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	4 014 806,50	-13 061,98
Rahavarat tilikauden alussa	5 127 168,84	5 140 230,82
Rahavarat tilikauden lopussa	9 141 975,34	5 127 168,84

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET	2023	2022
Ohjelmat		
Hankintameno 1.1.	894 163,07	203 949,57
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,00	0,00
Lisäykset	306 769,58	690 213,50
Vähennykset	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 200 932,65	894 163,07
Kertyneet poistot 1.1.	269 302,87	24 299,80
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,00	82 730,57
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden poistot	223 626,42	162 272,50
Kertyneet poistot 31.12.	492 929,29	269 302,87
Kirjanpitoarvo 31.12.	708 003,36	624 860,20
Toimiston peruskorjaus		
Hankintameno 1.1.	171 756,74	171 756,74
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	171 756,74	171 756,74
Kertyneet poistot 1.1.	99 984,24	82 808,57
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,00	0,00
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden poistot	17 175,67	17 175,67
Kertyneet poistot 31.12.	117 159,91	99 984,24
Kirjanpitoarvo 31.12.	54 596,83	71 772,50
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	277 350,78	277 350,78
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,00	0,00
Lisäykset	799,00	0,00
Vähennykset	-1 200,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	276 949,78	277 350,78
Kertyneet poistot 1.1.	204 118,72	179 708,02
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,00	0,00
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden poistot	18 207,77	24 410,70
Kertyneet poistot 31.12.	222 326,49	204 118,72
Kirjanpitoarvo 31.12.	54 623,29	73 232,06
Maalaukset		
Hankintameno 1.1.	106 657,29	106 657,29
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	106 657,29	106 657,29
Kirjanpitoarvo 31.12.	106 657,29	106 657,29

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet**Hyödykeryhmä**

Koneet ja kalusto

Ohjelmat

Toimiston peruskorjaus

Poistosuunnitelmana ovat verotuksessa sallitut enimmäispoistot. Hyödykkeet joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä pienhankinnat (enintään 1 000 euroa ja tilikaudella yhteensä enintään 5 000 euroa) on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi(EVL 33:1-2 §).

Poistomenetelmä

25% menojäannoopoisto

5 vuoden tasapoisto (20%)

10 vuoden tasapoisto (10%)

TASEEN LIITETIEDOT

Kiinteistösijoitusten erittely

Kiinteistösijoitusten muutokset	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet ja rahastot	Lainasaamiset omilta kiinteistöyrityksiltä	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet ja rahastot	Lainasaamiset omilta kiinteistöyrityksiltä
Hankintameno 1.1.	81 814 598,23	8 000 000,00	68 453 220,44	12 000 000,00
Lisäykset	20 957 169,86	12 000 000,00	13 500 691,85	8 000 000,00
Vähennykset	-7 079 264,66	-18 000 000,00	-139 314,06	-12 000 000,00
Tilikauden poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	95 692 503,43	2 000 000,00	81 814 598,23	8 000 000,00
Kertyneet poistot 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poisto	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumiset 1.1.	-4 823 730,48	0,00	-2 324 097,82	0,00
Vähennysten arvonalentumiset	-4 485 435,19	0,00	-3 528 853,72	0,00
tilikauden arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumisten palautukset	0,00	0,00	1 029 221,06	0,00
Arvonalentumiset 31.12.	-9 309 165,67	0,00	-4 823 730,48	0,00
Arvonkorotukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	86 383 337,76	2 000 000,00	76 990 867,75	8 000 000,00

Eläkekassan omassa käytössä olevat kiinteistösijoitukset

	31.12.2023	31.12.2022
Jäljellä oleva hankintameno	697 874,78	697 874,78
Kirjanpitoarvo	697 874,78	697 874,78
Käypä arvo	1 648 242,26	1 579 233,38

Lainasaamiset	Saldo 1.1.2023	nostot	lyhennykset	Saldo 31.12.2023	Tilikauden korot
Koy Vantaan Solar	8 000 000,00	9 000 000,00	17 000 000,00	0,00	0,00
Koy Vantaan Solar siltarahoitus	0,00	3 000 000,00	1 000 000,00	2 000 000,00	0,00
	8 000 000,00	12 000 000,00	18 000 000,00	2 000 000,00	0,00

Siirtosaamiset

	Saldo 31.12.2023
Eläkkeet 01 2024	7 739 631,31
TYEL 12 2022 laskutus	5 055 175,59
Korkojaksotukset	568 593,71
Saaminen vastuunjaosta	1 667 368,00
Muita saatavia 18 kpl	697 197,56
	15 727 966,17

Oman pääoman muutokset

	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma		
Vararahasto 1.1.	1 622 915,02	1 622 915,02
Vararahasto 31.12.	0,00	1 622 915,02
Sidottu oma pääoma yhteensä	0,00	1 622 915,02
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	6 480 000,00	6 480 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 31.12.	8 102 915,02	6 480 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00
Vapaa oma pääoma yhteensä	8 102 915,02	6 480 000,00
Oma pääoma yhteensä	8 102 915,02	8 102 915,02

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSEROT

	31.12.2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
<i>Kiinteistösijoyitukset</i>			
Kiinteistöt	4 279 186,11	4 279 186,11	5 571 464,81
Kiinteistöosakkeet	91 413 317,32	82 104 151,65	91 231 423,11
Lainasaamiset omilta kiinteistöyhtiöiltä	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
<i>Muut sijoitukset</i>			
Osakkeet ja osuudet	526 059 418,33	498 772 969,32	614 275 520,01
Rahoitusmarkkinavälineet	1 760 000,00	640 000,00	640 000,00
Muut lainasaamiset	4 926 180,40	4 926 180,40	4 926 180,40
Talletukset	6 041 906,51	6 041 906,51	6 041 906,51
Muut sijoitukset	12 289 624,40	12 289 624,40	12 289 624,40
	648 769 633,07	611 054 018,39	736 976 119,24
<i>Arvostuserot yhteensä</i>			125 922 100,85
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuoiksi ja niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta (+/-)		0,00	
Kirjanpito sisältää arvonkorotuksia			
Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset		0,00	
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset		0,00	0,00

	31.12.2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
<i>Kiinteistösijoyitukset</i>			
Kiinteistöt	4 508 040,57	4 508 040,57	5 694 839,83
Kiinteistöosakkeet	77 306 557,66	72 482 827,18	78 460 255,19
Lainasaamiset omilta kiinteistöyhtiöiltä	8 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00
<i>Muut sijoitukset</i>			
Osakkeet ja osuudet	523 329 442,35	478 734 528,27	575 340 920,28
Rahoitusmarkkinavälineet	12 061 042,93	8 804 512,73	8 804 512,73
Muut lainasaamiset	5 006 180,40	5 006 180,40	5 006 180,40
Talletukset	3 037 963,95	3 037 963,95	3 037 963,95
Muut sijoitukset	27 993 084,68	27 993 084,68	27 993 084,68
	661 242 312,54	608 567 137,78	712 337 757,06
<i>Arvostuserot yhteensä</i>			103 770 619,28
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuoiksi ja niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta (+/-)		0,00	
Kirjanpito sisältää arvonkorotuksia			
Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset		0,00	
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset		0,00	0,00

SIJOITUSSITOUMUKSET 31.12.2023

Buyout rahastot €	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, €	Maksettu, €	Avoimet, €
Access Capital III	2007	2019	2 700 000,00	2 595 900,00	104 100,00
Access Capital IV	2007	2019	4 417 500,00	4 197 500,00	220 000,00
Access Capital V	2009	2019	4 750 000,00	3 976 280,00	773 720,00
Access Co-Investment Fund Buy-Out Europe I	2020	2025	6 000 000,00	4 062 000,00	3 378 000,00
Access Co-Investment Fund Buy-Out Europe I	2015	2020	3 000 000,00	3 776 100,00	114 014,90
Amanda III Eastern Private Equity	2007	2019	2 000 000,00	2 112 997,49	79 004,12
Amanda V East L.P.	2013	2020	2 000 000,00	2 523 390,19	151 230,79
Bocap SME Archivers Fund I Ky	2012	2022	2 000 000,00	1 960 074,00	39 926,00
CapMan Buyout IX A	2009	2019	5 000 000,00	5 802 018,05	1 079 047,53
CapMan Buyout VIII A	2007	2019	1 968 100,00	1 856 413,67	405 307,48
CapMan Buyout X	2013	2022	4 000 000,00	5 218 048,06	339 164,14
Capman Life Science IV	2007	2027	2 000 000,00	2 156 821,32	298 277,53
CapMan Special Situations I Ky	2022	-	5 000 000,00	2 224 219,84	2 936 159,44
Cubera VIII LP	2017	2025	5 000 000,00	5 209 685,90	865 470,30
KJK Fund II - Balkan Discovery B Series	2014	2022	3 000 000,00	2 996 260,00	3 740,00
KJK Fund III	2018	2027	10 000 000,00	6 750 000,00	3 250 000,00
Midinvest Fund II	2007	2019	1 382 724,00	1 230 590,63	152 133,37
Visionplus Fund I Ky	2013	2020	2 000 000,00	1 984 026,60	15 973,40
			66 218 324,00	60 632 325,75	14 205 269,00
Buyout rahastot \$	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, \$	Maksettu, \$	Avoimet, \$
Auda Asia II Feeder	2008	2019	5 000 000,00	4 265 000,00	735 000,00
Generation IM Sustainable Solutions Fund III	2019	2029	7 900 000,00	7 331 518,00	568 482,00
Hamilton Lane European Partners IX	2016	2026	11 500 000,00	11 245 537,00	254 463,00
Hamilton Lane Large Buyout Club Fund III	2020	2030	16 853 000,00	10 935 497,00	5 917 503,00
Hamilton Lane Large Buyout Club SCS	2017	2027	16 036 500,00	8 537 965,00	7 498 535,00
			57 289 500,00	42 315 517,00	14 973 983,00
Private Credit	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, €	Maksettu, €	Avoimet, €
Albacore Partners Fund II	2019	2026	3 000 000,00	3 087 433,53	242 566,47
BF Private Credit Fund I Ky	2013	2019	2 500 000,00	3 107 497,53	11 842,47
CapMan Mezzanine V	2010	2020	5 000 000,00	5 231 879,57	779 195,52
EAB Credit Fund I Ky	2020	2030	6 000 000,00	6 161 704,00	508 000,00
FIM Private Debt Fund I Ky	2018	2026	8 600 000,00	8 459 881,62	4 113 212,56
HPS European Asset Value Offshore Fund II	2020	2028	3 000 000,00	2 622 611,67	377 388,33
Mandatum Life Private Debt I B	2016	2023	9 000 000,00	8 250 000,00	750 000,00
Mandatum Life Private Debt III F	2019	2027	10 000 000,00	7 150 000,00	2 850 000,00
OP-Henki luottoriski-sijoituskori	2018	2021	6 000 000,00	5 061 870,99	938 129,01
UB Yritysrahoitusrahasto I Ky	2017	2022	4 000 000,00	3 323 200,00	676 800,00
			57 100 000,00	52 456 078,91	11 247 134,36
Secondary-rahastot, €	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, €	Maksettu, €	Avoimet, €
EQ PE Secondary Fund III	2020	2029	6 000 000,00	5 082 352,94	917 647,06
EQ PE Secondary Fund IV	2022	2030	10 000 000,00	7 200 000,00	2 800 000,00
			16 000 000,00	12 282 352,94	3 717 647,06
Secondary-rahastot, \$	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, \$	Maksettu, \$	Avoimet, \$
Aberdeen Standard SOF IV Feeder LP	2019	2030	7 000 000,00	3 061 972,14	3 938 027,86
Auda Secondary II Feeder	2008	2019	5 000 000,00	4 604 696,00	395 304,00
Northleaf Secondary Partners II	2018	2026	12 400 000,00	10 974 000,00	1 426 000,00
SL Capital SOF II LP	2014	2023	4 000 000,00	2 203 509,53	1 796 490,47
			28 400 000,00	20 844 177,67	7 555 822,33

SIJOITUSSITOUMUKSET 31.12.2023

Kiinteistörahastot, €	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, €	Maksettu, €	Avoimet, €
Asunnot					
IceCapital Housing Fund VI Ky	2021	2030	6 000 000,00	1 735 640,14	4 264 359,86
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	2015	2025	5 000 000,00	4 899 950,70	220 895,16
			11 000 000,00	6 635 590,84	4 485 255,02
Tontit					
HYPO Suomen Asunnot ja Tontit I Ky	2015	-	15 000 000,00	18 772 371,42	513 342,87
HYPO Suomen osatontti Ky	2008	2100	8 000 000,00	11 485 642,94	510 611,74
			23 000 000,00	30 258 014,36	1 023 954,61
Kiinteistökehitys					
EAB Value Added Fund III Ky	2021	2029	15 000 000,00	15 946 267,41	696 701,31
			15 000 000,00	15 946 267,41	696 701,31
Kansainväliset					
CapMan Nordic Real Estate II	2017	2027	3 800 000,00	3 990 001,22	111 184,54
CapMan Nordic Real Estate III FCP-RAIF	2020	2031	6 000 000,00	3 077 699,12	3 030 253,25
Mandatum Life Kansainväliset Kiinteistöt II D	2020	2030	8 000 000,00	5 200 000,00	2 800 000,00
Mandatum Life Kansainväliset Kiinteistöt III D	2021	2031	8 000 000,00	2 160 000,00	5 840 000,00
			25 800 000,00	14 427 700,34	11 781 437,79
			74 800 000,00	67 267 572,95	17 987 348,73
Infrasijoitukset, €	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, €	Maksettu, €	Avoimet, €
ACIF Infrastructure LP	2017	2025	6 000 000,00	7 161 604,02	362 297,11
CapMan Infra Lynx Ky	2018	2028	7 000 000,00	7 000 000,00	148 382,00
			13 000 000,00	14 161 604,02	510 679,11
VC-rahastot, €	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, €	Maksettu, €	Avoimet, €
HealthCap VIII LP	2019	2029	6 000 000,00	3 453 769,00	2 546 231,00
NFT.VC Fund I Ky	2020	2025	3 000 000,00	1 499 549,64	1 500 450,36
			9 000 000,00	4 953 318,64	4 046 681,36
VC-rahastot, \$	Alkoi	Loppuu	Sitoumukset, \$	Maksettu, \$	Avoimet, \$
HL Venture Capital Club Finland	2022	2034	5 289 000,00	1 319 655,00	3 969 345,00
			5 289 000,00	1 319 655,00	3 969 345,00
Sjoitussitoumukset yhteensä	€		236 118 324,00	211 753 253,22	51 714 759,61
Sjoitussitoumukset yhteensä	\$		90 978 500,00	64 479 349,67	26 499 150,33
Sjoitussitoumukset kaikki yhteensä euroissa			318 451 808,16	270 105 605,86	75 695 891,13
Usd määräiset kurssattu 31.12.23 kurssilla 1,105					

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT 1.1-31.12.2023 1.1-31.12.2022

Lakisääteisten eläkkeiden vakuutusmaksutulo

TyEL:n mukainen		
Työntekijän osuus	18 622 393,61	17 788 440,31
Työnantajan osuus	41 270 507,86	39 790 046,32
TyEL:n mukainen yhteensä	59 892 901,47	57 578 486,63
YEL:n mukainen	16 636 236,79	16 694 302,76
Yhteensä	76 529 138,26	74 272 789,39

Vakuutusmaksuvastuun muutos

Lakisääteiset eläkkeet		
TyEL	-1 335 883,60	41 724 914,73
YEL	-14 930,00	2 782,00
Yhteensä	-1 350 813,60	41 727 696,73

Korvauskulut**Lakisääteiset eläkkeet**

Maksetut eläkkeet		
TyEL	-75 684 123,20	-70 333 753,21
YEL	-42 450 260,61	-37 571 806,48
Maksetut eläkkeet yhteensä	-118 134 383,81	-107 905 559,69
Vastuunjakokorvaukset		
TyEL	16 713 871,24	15 729 728,57
YEL	27 402 929,71	20 475 021,32
Vastuunjakokorvaukset yhteensä	44 116 800,95	36 204 749,89
aikojen perusteelle karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	1 037 884,26	1 250 679,45
VEKL:n valtion korvaus	60 390,14	47 894,74
YEL:n valtion osuus	-12 875 604,36	-9 508 266,50
	-11 777 329,96	-8 209 692,31
Muut korvaukset	-639 604,45	-398 502,59
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	-64 982,03	-43 265,95
Lakisääteiset eläkkeet yhteensä	-86 499 499,30	-80 352 270,65

Korvauskulut yhteensä (maksetut korvaukset) -86 499 499,30 -80 352 270,65

Hoitokulut

Palkat ja palkkiot		
Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	-50 350,00	-50 350,00
Muut palkat	-800 747,37	-761 203,53
Yhteensä	-851 097,37	-811 553,53
Eläkekulut	-142 685,09	-119 242,44
Muut henkilösivukulut	-109 421,11	-127 619,38
Lakisääteiset maksut	-143 007,85	-137 011,70
IT-kustannukset	-1 222 530,27	-992 266,53
Muut hoitokulut	-836 309,86	-832 272,43
Yhteensä	-3 305 051,55	-3 019 966,01

Lakisääteiset maksut

ETK :n kustannusosuus	-109 091,17	-109 624,53
Oikeushallintomaksu	-11 989,56	-11 547,63
Finanssivalvonnan valvontamaksu	-16 531,39	-15 538,34
Muut erät	-5 395,73	-301,20
Yhteensä	-143 007,85	-137 011,70

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastuspalkkiot	-35 196,26	-21 066,42
Muut palkkiot	-7 278,80	-22 543,82
Yhteensä	-42 475,06	-43 610,24

SIJOITUSTOIMINAN NETTOTUOTTO ERITTELY	1.1-31.12.2023	1.1-31.12.2022
Sijoitustoiminnan tuotot:		
Tuotot sijoituksista osakkaana olevaan työnantajayritykseen	0,00	0,00
Osinkotuotot	0,00	0,00
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut tuotot	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Osinkotuotot	0,00	0,00
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut tuotot	6 120 213,55	5 462 734,05
Yhteensä	6 120 213,55	5 462 734,05
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	10 035 652,74	13 572 959,48
Korkotuotot	1 237 612,01	1 394 845,78
Muut tuotot	200 166,18	63 322,92
Yhteensä	11 473 430,93	15 031 128,18
Yhteensä	17 593 644,48	20 493 862,23
Arvon alentumisten palautukset		
Myyntivoivot	10 971 706,47	2 039 738,90
	7 989 327,28	17 353 526,90
Yhteensä	18 961 033,75	19 393 265,80
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä:	36 554 678,23	39 887 128,03
Sijoitustoiminnan kulut:		
Kulut kiinteistösijoituksista ¹	-1 581 283,17	-1 403 954,19
Kulut muista sijoituksista ²	-1 110 757,61	-2 312 671,20
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	0,00	0,00
Yhteensä	-2 692 040,78	-3 716 625,39
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-9 612 664,63	-35 343 376,78
Rakennusten poistot	0,00	0,00
Myyntitappiot	-4 319 981,63	-1 977 938,32
Yhteensä	-13 932 646,26	-37 321 315,10
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä:	-16 624 687,04	-41 037 940,49
Sijoitustoiminnan nettotuotto		
ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	19 929 991,19	-1 150 812,46
Sijoitusten arvonkorotus	0,00	0,00
Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu	0,00	0,00
	0,00	0,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	19 929 991,19	-1 150 812,46
¹ Kulut kiinteistösijoituksista sisältää hoitokuluja	-299 423,32	-260 424,52
² Kulut muista sijoituksista sisältää hoitokuluja	-458 564,79	-531 492,43
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä sisältää hoitokuluja	-757 988,11	-791 916,95

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen vakuutuskassalakeja, kirjanpitolakeja ja –asetusta (sitien kuin vakuutuskassalain ja STM:n asetuksessa säädetään), sosiaali- ja terveysministeriön antamaa asetusta koskien vakuuskassan ja eläkesäätiön tilinpäätöstä, Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita, KILAn ohjeita sekä vakavaraisuuslakia.

Muutokset tase-erissä

Tase-erässä muu omaisuus siirrettiin asiakasvararahoja 12 289 624,40 € (27 993 084,68 € 2022) erästä muu omaisuus erään muut sijoitukset. Taseen muutokset on tehty myös 2022 vertailulukuihin. Rahoituslaskelma on laadittu muutetun taseen mukaisia tase-eriä käyttäen, vuoden 2022 vertailuluvut on oikaistu vastaavasti.

Konsernitilinpäätös

Eläkekassa muodostaa omistamiensa asunto- ja kiinteistöyhtiöiden kanssa kirjanpitolain tarkoittaman konsernin. Eläkekassan omistamalla asunto- ja kiinteistöyhtiöillä ei ole konsernin ulkopuolista velkaa. Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu, koska kiinteistöyhtiöt eivät ole yksittäin tai yhteisvaikutukseltaan olennaisia oikean ja riittävän kuvan saamiseksi Eläkekassasta.

Arvostusperiaatteet

Kiinteistösijoitukset on kirjattu hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon tai kaupan esisopimuksessa sovittuun kauppahintaan. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla perustuen kassan omien asiantuntijoiden sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenoon, jos niiden arvo on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa suurempi. Kiinteistösijoitusten käypä arvo arvioidaan vuosittain ja vuoden 2023 tilinpäätöksessä ei ole tehty arvonalennuksia eikä arvonnkorotuksia.

Osakkeet ja osuudet on kirjattu taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Osakkeista ja osuuksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset on palautettu tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalta osalta, kuitenkin niin, ettei alkuperäinen hankintahinta ole ylittynyt. Noteerattujen arvopapereiden käypinä arvoina on käytetty tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa ostokurssia. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty viimeisintä saatavissa ollutta hallinnointiyhtiön laskemaa rahasto-osuuden arvoa tai sen puuttuessa hankintamenoa. Muiden osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä käypää arvoa. Sijoitusarvopapereiden myyntivoittojen ja – tappioiden laskennassa on käytetty keskihintamenetelmää.

Rahoitusmarkkinavälineet on kirjattu taseeseen hankintamenoon tai tätä alemman todennäköisen arvon määräisenä, jota on oikaistu hankintamenoon ja nimellisarvon erotuksen jaksotuksella. Jaksotus on kirjattu korkotuottojen vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Hankintamenoon kirjattu jaksotusten määrä on ilmoitettu taseen liitetiedoissa. Korkotason vaihtelusta johtuvat arvomuutokset on huomioitu.

Vakuutusmaksusaamiset, lainasaamiset, muut saamiset ja talletukset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Poistot

Koneista ja kalustosta on tehty 25 %:n menojäännöspoisto, ohjelmista 20 %:n tasapoisto ja toimiston peruskorjauksesta 10 %:n tasapoisto hankintamenoista.

Perustekorko

Eläkekassan B-osaston rekisteröidyssä lisäedussa käytetty TyEL:n mukainen perustekorko oli 5,00 % ajalla 1.1.–30.6.2023 ja 5,00 % ajalla 1.7.–31.12.2023.

Taloudellista kehitystä ja vakuutustoimintaa kuvaavat tunnusluvut ja analyysit

Tunnuslukujen laskentakaavat ja sisältö:

Maksetut eläkkeet=

Tuloslaskelman mukaiset maksetut eläkkeet ja muut korvaukset (ilman työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja).

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo)in)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo)in suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuna sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Kassavirralla (suoritevirta) tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen ja kulujen erotusta.

Tase-erä Rahat ja pankkisaamiset otetaan mukaan sijoitusten markkina-arvoon ja sitoutuneeseen pääomaan samoin kauppahintasaamiset ja -velat.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo)in + Muut korkoerät – Vastuuvelan tuottovaatimus.

Sijoitusjakauma käyvin arvo)in

Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin. Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Liikevaihto=

+ vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	X
+ sijoitustoiminnan nettotuotto kirjanpidossa	X
+ muut tuotot	X

Kokonaishoitokulut=

+ tuloslaskelman erä Hoitokulut	X
+ sijoitustoiminnan hoitokulut	X

Kokonaistulos=

Vakavaraisuuden kartuttaminen vakuutusmaksuilla	X
+ Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvo)in	X
+ Varojen sisäinen siirto osastolta A osastolle B	X

Vakavaraisuuspääoma

Vakavaraisuuspääoma ja sen rajoja koskeva tunnusluku esitetään myös kuvan muodossa viideltä vuodelta

- vakavaraisuusraja
- vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä
- vakavaraisuuspääoma
- eläkevarat suhteessa STM asetuksen (1336/2002) 13 §:n 11 kohdan mukaiseen vastuuvelkaan/eläkevastuuseen (vakavaraisuusaste %)
- vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan (vakavaraisuusasema)

Eläkevarat

STM asetuksen (1336/2002) 11 §:n kohdan mukaisesti.

TyEL-palkkasumma ja YEL-työtulosumma

Tilinpäätösajankohdan mukainen palkkasumma- ja työtulosumma –arvio koko vuodelta.

Vakuutusten, vakuutettujen ja eläkkeensaajien lukumäärä

Lukumäärä, joka on tilinpäätöshetken mukainen.

TyEL vakuutetuista joiden tiedot ilmoitetaan eläkekassalle kuukausittain, lasketaan niiden lukumäärä, joilla on ollut ansioita viimeisen kuukauden aikana, kuitenkin siten, että jokainen tulee lasketuksi vain kerran.

Perhe-eläkkeessä eläkkeensaajien lukumäärä lasketaan aina yhdeksi riippumatta edunsaajien lukumäärästä.

Liite 1.1

Tunnuslukujen esittäminen tilinpäätöksen liitetiedoissa

Tiivistelmä tunnusluvuista

Eläkekassat ja -säätiöt; B-osasto

	2023	2022	2021	2020	2019
Vakuutusmaksutulo/ Maksutulo, €	76 529 138	74 272 789	72 740 847	71 994 327	72 451 203
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, € ¹	86 434 517	80 309 005	81 139 085	81 353 557	81 410 806
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo-in, €	42 081 473	-37 873 845	103 579 994	36 786 052	67 110 192
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	5,93	-4,97	15,45	5,68	11,37
Liikevaihto, €	96 459 129	73 121 977	126 822 137	94 252 512	119 735 419
Kokonaishoitoikulut, €	4 063 040	3 811 883	3 447 936	3 095 151	2 959 376
Kokonaishoitoikulut % liikevaihdosta	4,21	5,21	2,72	3,28	2,47
Hoitokulut ilman työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja ja lakisääteisiä maksuja % TyEL-palkkasummasta ja YEL-työtulosta	1,01	0,94	0,81	0,73	0,71
Kokonaistulos, €	9 335 092	-48 051 400	56 403 757	14 829 607	26 708 300
Vastuuvelka/ Eläkevastuu, €	624 842 756	618 203 107	628 453 367	585 427 493	574 852 832
Vakavaraisuuspääoma, € ²	185 575 650	181 551 692	233 270 860	180 916 628	166 217 221
Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,69	1,78	1,93	1,84	2,05
Eläkevarat, € ³	758 867 772	730 076 641	777 049 934	684 525 356	659 422 827
% vastuuvelasta/eläkevastuusta ³	132,4	133,1	142,9	135,9	133,7
Tuloksen käyttö kannatusmaksujen alentamiseen (%) TyEL-palkkasummasta	2,15	1,55	1,73	0,06	1,21
TyEL-palkkasumma, €	247 355 870	236 756 480	233 744 399	231 587 452	229 002 220
YEL-työtulosumma, € (Eläkekassat)	66 062 514	70 058 000	70 532 532	72 790 872	71 585 772
TyEL-vakuutuksia	649	643	637	630	632
TyEL-vakuutettuja	7 375	7 239	7 034	7 217	7 203
YEL-vakuutuksia	694	682	689	693	684
Eläkkeensaajia	5 047	5 064	4 960	4 971	4 976

1) Vastaa tuloslaskelman erää maksetut korvaukset

2) Vuoteen 2012 saakka toimintapääoma laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavarai

2) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja)

3) STM asetuksen (1336/2002) 13 §:n 11 kohdan mukainen vastuuvélka/eläkevastuu + vakavaraisuuspääoma.

Liite 1.2

Tunnuslukuja esittäminen tilinpäätöksen liitetiedoissa

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle
Eiäkekassat ja -säätiöt; B-osasto

Sijoitustoim. nettotuotot markkina-arvo ⁸	Sitoutunut pääoma ⁹		Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	31.12.2023	milj.euroa					
milj.euroa							
6 847 799	153 212 816		4,47	-1,20	2,05	2,67	3,60
373 275	5 126 966		7,28	6,73	6,43	7,28	7,96
5 626 962	111 402 632		5,05	-1,87	2,34	3,36	5,72
847 562	36 683 218		2,31	0,02	0,26	-0,17	0,06
31 471 963	352 963 803		8,92	-11,78	21,96	6,76	18,82
25 311 961	211 316 529		11,98	-20,76	19,72	10,96	27,59
3 991 272	128 331 928		3,11	7,06	27,77	-0,80	5,91
2 168 729	13 315 345		16,29	-2,87	-0,31	16,59	-3,09
4 148 134	192 533 075		2,15	9,33	13,91	7,11	8,46
3 878 658	80 717 778		4,81	2,83	17,74	13,54	7,39
269 477	111 815 297		0,24	14,44	10,80	1,70	9,59
138 886	10 987 354		1,26	-12,99	5,79	3,50	0,75
138 886	10 987 354		1,26	-12,99	5,79	3,50	0,75
0	0					0,00	0,00
0	0						
42 606 782	709 697 048		6,00	-4,89	15,54	5,76	11,45
-525 310	0				-0,09	-0,08	-0,08
42 081 473	709 697 048		5,93	-4,97	15,45	5,68	11,37

Tuotto €/ / % sit. pääomalle

Korkosijoitukset yhteensä

Lainasaamiset¹

Joukkovelkakirjalainat

Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset^{1, 2}

Osakesijoitukset yhteensä

Noteeratut osakkeet³

Pääomasijoitukset⁴

Noteeraamattomat osakkeet⁵

Kiinteistösijoitukset yhteensä

Suorat kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset

Muut sijoitukset

Hedge-rahastosijoitukset⁶

Hyödykesijoitukset

Muut sijoitukset⁷

Sijoitukset yhteensä

Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Tunnuslukujen esittäminen tilinpäätöksen liitetiedoissa

Sijoitusjakauma käyvin arvoin
Eläkekassat ja -säätiöt; B-osasto

	Perusjakauma			Riskijakauma ⁸			31.12.2019
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	
	euroa	%	euroa	%	% ¹⁰	% ¹⁰	% ¹⁰
Korkosijoitukset yhteensä	149 254 901	19,99	166 494 910	23,18	19,99	23,18	21,17
Lainasaamiset ¹	5 267 860	0,71	5 347 860,36	0,74	0,71	0,68	0,32
Joukkovelkakirjalainat	102 754 847	13,76	123 893 513,02	17,25	13,76	13,22	13,77
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1, 2}	41 232 193	5,52	37 253 536,36	5,19	5,52	3,13	7,07
Osakesijoitukset yhteensä	387 933 080	51,95	342 591 048	47,70	51,95	57,52	50,65
Noteeratut osakkeet ³	235 330 449	31,52	206 034 305,64	28,69	31,52	34,58	31,98
Pääomasijoitukset ⁴	136 814 813	18,32	123 424 699,79	17,19	18,32	21,25	17,62
Noteeraamattomat osakkeet ⁵	15 787 819	2,11	13 132 042,76	1,83	2,11	1,70	1,05
Kiinteistösijoitukset yhteensä	201 527 661	26,99	184 634 061	25,71	26,99	20,92	20,98
Suorat kiinteistösijoitukset	84 921 465	11,37	77 935 629,45	10,85	11,37	9,20	9,98
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	116 606 197	15,62	106 698 431,94	14,86	15,62	11,72	11,00
Muut sijoitukset	7 970 749	1,07	24 450 244	3,40	1,07	4,54	7,20
Hedge-rahastosijoitukset ⁶	7 970 749	1,07	24 450 243,65	3,40	1,07	4,54	7,20
Hyödykesijoitukset	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sijoitukset ⁷	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	746 686 391	100,00	718 170 263	100,00	100,00	100,00	100,00
Johdannaisten vaikutus ⁹							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	746 686 391	100,00	718 170 263	100,00	100,00	100,00	100,00

Jvk-salkun modifioitu duraatio

2,29

- Sisältää kertyneet korot
- Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualla
- Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasia
- Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.
- Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Liite 1.4

Tunnuslukujen esittäminen tilinpäätöksen liitetiedoissa

Tulosanalyysi

Eläkekassat ja -säätiöt; B-osasto

	2023	2022	2021	2020	2019
	€	€	€	€	€
Tuloksen synty					
Vakavaraisuuden kartuttaminen kannatusmaksuilla	0	0	0	0	0
Varojen sisäinen siirto A -osastolta B-osastolle	0	0	0	0	0
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	9 335 092	-48 051 400	56 403 757	14 829 607	26 708 300
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin + muut korkoerät ¹	42 081 473	-37 873 845	103 579 994	36 786 052	67 110 192
- Vastuuvelan tuottovaatimus	-32 746 381	-10 177 555	-47 176 237	-21 956 445	-40 401 892
Kokonaistulos	9 335 092	-48 051 400	56 403 757	14 829 607	26 708 300

Tuloksen käyttö

Vakavaraisuuden muutokseen	4 023 958	-51 719 168	52 354 232	14 699 406	23 946 662
Lisävakuutusvastuun muutokseen	-18 127 524	-14 996 135	2 855 528	171 539	120 686
Tasoitustasoon muutokseen (Eläkekassat) ²	0	0	0	0	0
Arvostuerojen muutokseen	22 151 482	-36 723 033	49 498 704	14 527 867	19 825 976
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämään	0	0	0	0	4 000 000
Kannatusmaksun alennukseen	5 311 134	3 667 768	4 049 525	130 201	2 761 638
Ylikatteen tai toimintapäöman ylitteen palautukseen osakkaille/TA:lle	0	0	0	0	0
Varojen sisäiseen siirtoon A-osastolle	0	0	0	0	0
Yhteensä	9 335 092	-48 051 400	56 403 757	14 829 607	26 708 300

1) Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin

Liite 1.5

Tunnuslukujen esittäminen tilinpäätöksen liitetiedoissa

Vakavaraisuus

Eiäkekassat ja -säätiöt; B-osasto

Vakavaraisuusraja €

Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä €

Vakavaraisuuspääoma ¹⁾

Vakavaraisuusaste % ²⁾

Vakavaraisuusaste ³⁾

2023	2022	2021	2020	2019
110 131 375	102 169 566	120 619 415	98 163 898	81 179 919
330 394 125	306 508 698	361 858 244	294 491 694	246 585 406
185 575 650	181 551 692	233 270 860	180 916 628	166 217 221
132,4	133,1	142,9	135,9	133,7
1,69	1,78	1,93	1,84	2,05

1) Jos vakavaraisuuspääomaan sisältyy työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä, on vakavaraisuuspääoma esitettävä lisäksi ilman ko.erää. Laskenta muutunut vakavaraisuusuudistuksessa 1.1.2017.

2) Eiäkevarat suhteessa STM asetuksen (1336/2002) 13 § 11 kohdan mukaiseen vastuuveikaan/eiäkevastuuseen.

3) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan

Liite 1.6

Tunnuslukujen esittäminen tilinpäätöksen liitetiedoissa

Työkyvyn ylläpitotoiminta

Eläkekassat ja -säätiöt; B-osasto

Vakuutusmaksutulo; työkyvyttömyysriskin hallintaosa

Korvauskulut; työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut

2023	2022	2021	2020	2019
€	€	€	€	€
79 080	74 940	72 934	71 600	69 640
64 982	43 266	54 602	15 437	31 956
82,17	57,73	74,86	21,56	45,89

Työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut / Työkyvyttömyysriskin hallintaosa, %

Tilinpäätöksen liitetieto
Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely ja tulos

	2023	2022	2021	2020	2019
	€	€	€	€	€
Suorat nettotuotot	14 901 604	16 777 237	19 060 980	15 813 170	18 527 036
Lainasaamiset	373 275	341 980	233 314	190 785	147 480
Joukkovelkakirjalainat	2 157 303	2 638 704	3 844 960	726 060	1 178 847
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	243 544	3 668	191 206	-170 671	28 847
Osakkeet ja osuudet	4 287 043	5 636 034	8 006 302	8 580 806	5 622 463
Kiinteistösisjoitukset	7 953 100	8 153 967	7 387 376	7 002 902	12 024 839
Muut sijoitukset	412 648	602 151	0	0	0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut ¹⁾	-525 310	-599 268	-602 178	-516 713	-475 439

Arvonmuutokset kirjanpidossa ²⁾

	5 028 387	-17 928 049	35 020 310	6 445 015	28 757 180
Lainasaamiset	0	0	0	0	
Joukkovelkakirjalainat	2 179 530	-5 484 778	0	-641 622	1 262 515
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	0	0	0		
Osakkeet ja osuudet	8 295 664	-9 653 590	24 572 271	5 946 776	27 390 232
Kiinteistösisjoitukset	-5 446 807	-2 789 682	10 448 040	1 139 862	104 433
Muut sijoitukset	0	0	0		

Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa

	19 929 991	-1 150 812	54 081 290	22 258 185	47 284 216
--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Arvostuserojen muutokset ³⁾

	22 151 482	-36 723 033	49 498 704	14 527 867	19 825 976
Lainasaamiset	0	0	0		
Joukkovelkakirjalainat	1 894 146	389 328	-1 574 941	3 584 597	2 437 595
Osakkeet ja osuudet	18 889 256	-41 708 762	49 409 846	9 695 300	18 750 399
Kiinteistösisjoitukset	1 641 841	9 765 298	1 663 799	1 247 970	-1 362 018
Muut sijoitukset	-273 762	-5 168 897			

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

	42 081 473	-37 873 845	103 579 994	36 786 052	67 110 192
--	-------------------	--------------------	--------------------	-------------------	-------------------

Vastuuvelan tuottovaatimus

	32 746 381	10 177 555	47 176 237	21 956 445	40 401 892
--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos

	-12 816 390	-11 328 367	6 905 053	301 740	6 882 324
--	--------------------	--------------------	------------------	----------------	------------------

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin

	9 335 092	-48 051 400	56 403 757	14 829 607	26 708 300
--	------------------	--------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista

--	--	--	--	--	--

¹⁾ Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin

²⁾ Myyntivoitot ja tappiot sekä muut kirjanpidon arvonnmuutokset

³⁾ Taseen ulkopuoliset arvonnmuutokset

SELVITYS APTEEKKIEN ELÄKEKASSAN OLENNAISISTA RISKEISTÄ JA NIIDEN HALLINNASTA

Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Eläkekassan riskienhallinnan tavoitteena on ehkäistä ja minimoida riskejä, jotka vaarantaisivat eläkekassan lakisääteisten tehtävien hoidon jatkuvuuden ja kannattavuuden. Eläkekassaa uhkaavat huomattavat riskit pyritään tunnistamaan, arvioimaan sekä rajaamaan. Riskienhallinta ei kuitenkaan saa hankaloittaa eläkekassan normaalia toimintaa, johon luonnollisesti sisältyy vakuutustoimintaan ja sijoitustoimintaan liittyvä hallittu riskinotto. Riskienhallinnan pitää olla kustannustehokasta.

Riskienhallinnan vastuu ja valvonta

Hallitus käsittelee ja hyväksyy vähintään kerran vuodessa riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet ja sijoitussuunnitelman. Hallitus ja toimiva johto laativat strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana vuosittain riski- ja vakavaraisuusarvion (ORSA), missä on arvioitu merkittävimpien riskien vaikutusta sekä määritelty riskienhallinnan periaatteet ja vastuut. Riskiarvio on osa riskienhallintaa, joka on myös osana sisäistä valvontaa. Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevan sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa kassan strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteutuminen, toimintojen tehokkuus ja laatu sekä riskienhallinnan kattavuus.

Riskienhallinnan organisointi ja prosessit

Hallitus huolehtii eläkekassan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siten myös riskienhallinnan organisoinnista. Riskienhallinnan välineitä ovat hallituksen hyväksymät ohjeet ja suunnitelmat sekä toimitusjohtajan, eläkekassan vakuutusmatemaatikon, kirjanpidon ja omaisuudenhoidon raportit ja tilastot.

Eläkekassa kehittää ja uudistaa toimintojaan viranomaisvaatimusten mukaisesti. Finanssivalvonta edellyttää, että eläkelaitoksella tulee olla riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavasta toiminnosta. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa laitokseen kohdistuvien riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, valvonnan ja raportoinnin.

Eläkekassa teki vuoden 2022 keväällä Porasto Oy:n kanssa sopimuksen riskienhallintatoiminnosta. Sopimuksessa hallitus on määrittänyt sisällön riskienhallinnalle ja vahvistanut kirjalliset riskienhallinnan toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteissa on määritelty eläkelaitoksen merkittävimmät riskit, mittarit, riskinoton rajat, riskienhallinnan tavoitteet, riskienhallintatoimenpiteet, vastuut ja valvontaperiaatteet. Riskinoton rajoja määriteltäessä on otettu huomioon eläkelaitoksen riskinotto-/riskinkantokyky. Toimintaperiaatteissa on määritelty, kuka vastaa riskinotosta, miten riskiä mitataan ja seurataan sekä miten riskin pysymistä hyväksyttävissä rajoissa valvotaan. Toimintaperiaatteista käy ilmi, miten riskeistä raportoidaan. Hallitus vastaa siitä, että toimintaperiaatteita noudatetaan eläkelaitoksessa ja sen ulkoistamissa palveluissa.

Hallitus käsittelee riskienhallintaprosessia sekä arvioi sen ajantasaisuutta ja tehokkuutta. Tarkemmat riskienhallintaprosessit on kuvattu sijoitussuunnitelmassa ja muut prosessit on kuvattu tarkemmin Sisäinen valvonta ja prosessit – kuvauksessa.

Vakuutustoiminnan riskit

Työeläkejärjestelmä on osittain rahastoiva.

Eläkkeiden rahastoidut osat ovat eläkelaitosten (eläkesäätiöt, eläkekassat ja eläkeyhtiöt) vastuulla. Vuosittain maksettavista eläkkeistä rahastoitua osaa on noin kolmannes. Rahastoimaton osuus on yhteisesti kustannettavaa tasausosaa, joka kustannetaan vuosittain kerättävällä vastuunjakokorvauksilla.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa eläkelaitoksille vakuutusmaksun ja vastuuvelan tai eläkevastuun laskentaa koskevat laskuperusteet niiden hakemuksesta.

Eläkekassan vakuutuslajit on kuvattu tarkemmin toimintakertomuksessa.

Määrällisiä tietoja eläkekassan B-osaston vastuuvielasta 31.12.2023:

Vastaisten eläkkeiden vastuu	335 152 160
- vanhuuseläkkeet	280 177 299
- työkyvyttömyyseläkevastuu	3 575 573
- lisävakuutusvastuu	51 550 634
- osaketuottosid. lisävakuutusvastuu	- 151 346
Alkaneiden eläkkeiden vastuu	273 756 507
- vanhuuseläkkeet	214 086 028
- työkyvyttömyyseläkkeet	19 824 338
- tasausvastuu	39 846 141
Yhteensä	608 908 667

Vakuutusteknisten riskien määrittely

Eläkekassan vakuutustekniset riskit ovat lähinnä vastuuvielan riittävydessä. Vakuutustekniset riskit päivitetään vähintään kolmen vuoden välein.

Vastuuvielka voi osoittautua riittämättömäksi, jos toimintapiirin vakuutuskanta oleellisesti poikkeaa muiden eläkelaitosten vakuutuskannasta ja keskimääräinen elinikä ylittää laskuperusteiden mukaisen oletuksen. Vastuuvielan riittämättömyys heijastuisi suoraan kannatusmaksun riittävyteen, jolloin kannatusmaksulle kohdistuisi seuraavina vuosina korotuspainetta ja maksu ei välttämättä kohdistuisi oikealle vuodelle.

Mikäli sijoitustoiminnan tuotot jäisivät vähintään 5 prosenttiyksikköä työeläkeyhtiöiden saavuttamia tuottoja alhaisemmaksi, eläkekassa voisi joutua perimään suurempaa kannatusmaksua. Tällainen kehitys vaatisi kuitenkin erittäin poikkeavan kehityskulun. Apteekkien Eläkekassan vakuutuskannan rakenne on edullinen ja sillä on lisäksi keskimääräistä korkeampi vakavaraisuusaste, mitkä antavat kilpailuetua työeläkeyhtiöihin verrattuna. Vakuutuskannan rakenteen johdosta eläkekassa kykenee pitämään vakuutusmaksutason pitkällä aikavälillä alhaisemmalla tasolla kuin työeläkevakuutusyhtiöt. Tällä hetkellä vastuuvielan kehityksessä ei ole nähtävissä mitään sellaista, joka vaarantaisi Apteekkien Eläkekassan vakavaraisuuden tai kannatusmaksutason kilpailukykyisyyden.

Eläkekassan toimintapiiriä muokattiin sääntömuutoksen yhteydessä vuoden 2023 aikana. Apteekki-alan toimintaedellytykset Suomessa saattavat tulevaisuudessa muuttua, millä voi olla vaikutusta toimintapiiriin ja jäsenistöön. Muutoksen vaikutukset arvioidaan olevan kuitenkin rajalliset.

Vakuutusteknisten riskien riskienhallintaprosessit

Eläkekassan 10 vuoden ennuste eläkemenon ja vastuiden kehityksestä on päivitetty vuonna 2022. Eläkekassan vakuutusmatemaatikko vastaa eläkevastuun turvaavuudesta.

Kassan sijoitustoiminnan ennakoitujen tuottojen riittävyys suhteessa vastuuvielkaan muodostaa riskin. Tätä riskiä hallitaan säännöllisesti tehtävällä skenaarioanalyysillä, jota voidaan nimittää myös stressitestiksi.

Sijoitustoiminnan riskit

Eläkekassan on sijoitettava varansa turvaavasti, tuloa tuottavasti, vastuullisesti sekä eläkekassan maksuvalmiutta silmällä pitäen. Sijoitustoiminnan turvaavuutta ja riskinkantokyvyn vahvistamista säädellään vakavaraisuuslailla sekä Finanssivalvonnan Määräyksillä ja ohjeilla.

Eläkekassan sijoitustoiminnan riskit

Sijoitustoimintaan liittyy useita eri riskejä, jotka voidaan jakaa operatiivisiin riskeihin ja markkinariskeihin.

Operatiiviset riskit liittyvät organisaation resursseihin eli riittävään henkilöstön määrään ja osaamistason. Pienessä organisaatiossa ei pystytä omin voimin turvaamaan joka tilanteessa ja joka alueella korvaavaa resurssia, joten on käytettävä ostopalveluja.

Markkinariskiä, millä tarkoitetaan sijoituksen arvon muuttumista sijoitusaikana, pyritään ensisijaisesti vähentämään hajauttamalla sijoitukset mahdollisimman tehokkaasti. Markkinariskiä voidaan mitata eri mittareilla, jotka sisältyvät eläkekassan säännölliseen raportointiin.

Sijoitustoiminnan riskienhallintastrategiat

Eläkekassan pitkän aikavälin reaalisesti tuottotavoitteeksi on määritetty 3,0 %. Kun reaalisesti tuottotavoitteeseen lisätään 2 %:n inflaatioennuste ja eläkekassan puolen prosentin tuottoerotavoite, saadaan nimellinen 5,5 %:n tuottovaatimus. Keskipitkän aikavälin tuottovaatimus on noin 5,0 %.

Eläkekassa pyrkii kartuttamaan vakavaraisuutta eli vakavaraisuuspääomaa vähintään samassa suhteessa vastuun kasvun kanssa.

Sijoitustoiminnan riskeihin varaudutaan vakavaraisuuspääomalla. Se muodostuu omasta pääomasta, lisävakuutusvastuusta ja sijoitusten arvostuseroista. Mikäli sijoitustoiminnan tuotot ylittävät vastuuvälille hyvitetävän koron, erotuksella voidaan kasvattaa vakavaraisuuspääomaa tai käyttää sitä vakuutusmaksujen alentamiseen tai molempia. Päinvastaisessa tilanteessa toimintapääomaa puretaan tarvittava määrä. Vakavaraisuuspääomaan voidaan lisätä myös osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä, mitä Apteekkien Eläkekassan ei ole tarvinnut ottaa käyttöön. Käyttöönotto edellyttää sijoitussuunnitelman ja riskienhallintasuunnitelman päivittämistä lain edellyttämällä tavalla.

Osaketuottojen puskurina toimii osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu. Osa eläkelaitosten osakeriskistä on yhteisesti eläkejärjestelmän kannettavana, mikä on toteutettu sitomalla vastuuvelan tuottovaatimus osittain osaketuottojen kehitykseen. Näin vastuvelka toimii puskurina osittain sijoitustuloksen heilahteluun.

Eläkekassa voi suojautua sijoitustoiminnan riskejä vastaan huolehtimalla siitä, että sijoitusallokaatio ei poikke liiaksi työeläkeyhtiöiden keskimääräisestä allokaatiosta ja rajoittamalla yksittäisiin sijoituskohteisiin tehtävien sijoitusten kokoa riskinkantokyvyn mukaan.

Vähintään kerran vuodessa toteutetaan stressitestit ja salkun optimointi eri vaihtoehdoilla liittyen tuottoon ja volatiliiteettiin sekä määritellään riskirajat.

Sijoitusten tuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1.–31.12.2023

	Markkina-arvo	Jakauma markkina- arvoin	Tuotto sitou- tuneelle pääomalle	Volatiliiteetti	Modifioitu Duraatio
Korkosijoitukset	149 254 901	20,0 %	4,5 %	2,1 %	1,91
Lainasaamiset	5 267 860	0,7 %	7,3 %	0,7 %	6,91
Joukkovelkakirjalainat	102 754 847	13,8 %	5,1 %	2,8 %	2,29
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	41 232 193	5,5 %	2,3 %	0,4 %	0,44
Osakesijoitukset	387 933 080	52,0 %	8,9 %	6,2 %	
Noteeratut osakkeet	235 330 449	31,5 %	12,0 %	9,2 %	
Pääomasijoitukset	136 814 813	18,3 %	3,1 %	6,0 %	
Noteeraamattomat osakesijoitukset	15 787 819	2,1 %	16,3 %	30,9 %	
Kiinteistösijoitukset	201 527 661	27,0 %	2,2 %	2,1 %	
Suorat kiinteistösijoitukset	84 921 465	11,4 %	4,8 %	1,8 %	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	116 606 197	15,6 %	0,2 %	3,1 %	
Muut sijoitukset	7 970 749	1,1 %	1,3 %	5,4 %	
Absoluuttisen tuoton sijoitukset	7 970 749	1,1 %	1,3 %	5,4 %	
Hyödykesijoitukset	0	0,0 %			
Muut sijoitukset	0	0,0 %			
Sijoitukset yhteensä	746 686 391	100,0 %	5,9 %	3,2 %	

Vakavaraisuuslaskennan mukaisesti sijoitusomaisuuden merkittävimmät markkinariskit jakautuvat riskiluokittain seuraavasti: Osakeriski 55 prosenttia, valuuttariski 22 prosenttia, kiinteistöriski 21 prosenttia, korko- ja spread -riski 2 prosenttia.

Eläkekassan keskittymäriski on kokonaisuuden näkökulmasta vähäinen. Suurin altistuma sijoitusomaisuudesta laskettuna oli 3,94 % (Mandatum Life kapitalisaatiosopimus) ja suurin yhtiökohtainen altistuma 1,69 % (Mehiläinen Oy). Sijoitusomaisuus on laajasti hajautettu myös eri omaisuusluokkien välillä ja näin ollen sijoitusomaisuuteen kohdistuvaa keskittymäriskiä voidaan pitää alhaisena.

Eläkekassa on vakavarainen, ja TyEL-yhtiöitä vakavaraisempi. Vuoden 2023 lopussa eläkekassan vakavaraisuusaste on 132,4 %, kun se vakavaraisimmalla TyEL-yhtiöllä (Varmalla) on 130,4 % ja TyEL-yhtiöillä keskimäärin 126,3 %.

Eläkekassan kykyä suoriutua maksuvelvoitteistaan voidaan pitää hyvänä, ja eläkekassan sijoitusomaisuudesta noin 43 % on likvideissä sijoituskohteissa, joita tarvittaessa voidaan muutamissa päivissä likvidoida maksuvelvoitteita varten.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappion vaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.

Operatiivisia riskejä ovat mm. johtamisriski, resurssiriski, systeimiriski, turvallisuusriski, ulkoistamisriskit ja vahinkoriskit.

Operatiivisten riskien riskienhallintastrategia

Oman organisaation osalta on olemassa selkeät vastuun ja valvonnan järjestelmät. Palveluntuottajista aiheutuvan riskin varalta varmistetaan, että toimitaan luotettavien vastapuolten kanssa (pankki, omaisuudenhoitaja, säilytisyhteisö, sijoitusraporttien laatija tms.). Tämä riski on minimoitu tekemällä sopimukset arvostettujen, vakavaraisten ja luotettavien kumppaneiden kanssa, jotka pystyvät huomioimaan eläkekassan kokonaistavoitteet ja tuntevat riittävästi kassan toimintaympäristöä.

Omaisuuksienhoitosopimuksissa on aina määriteltynä toimeksiannon laajuus, annetut valtuudet, raportointi, hoitopalkkio ja sopimuksen irtisanomismenettely.

Myös tietoturvan ja tietojärjestelmien häiriöihin on varauduttu ajantasaisilla palomuurilla ja virustorjuntaohjelmalla sekä sähköpostien suojauksella. Eläkekassalle on myös nimitetty tietosuojavastaava ja tehty rekisteri- ja tietosuojaselosteet.

Vaarallisia työyhdistelmiä pyritään välttämään. Työohjeet ja toimenkuvaukset sekä audit trail –kuvaukset pidetään jatkuvasti ajan tasalla kuten myös Sisäinen valvonta ja prosessit –kuvausta. Operatiivisten riskien hallinnasta on huolehdittu henkilöstön osaamisen varmistamisella erilaisin koulutuksin, varajärjestelmin, prosessien dokumentoinneilla, vertailutietojen käytöllä sekä seurantamenettelyillä.

OSAKKEET JA OSUUDET				Liite
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut	Kpl	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo, EUR	Käypä arvo, EUR
Apetit Oyj	90 395,00	1,43 %	775 705,60	1 188 694,00
HKScan Oyj	3 581 889,00	3,61 %	2 983 714,00	2 983 714,00
Nokia Oyj	270 000,00	0,01 %	824 040,00	824 040,00
Oriola Oyj B	650 000,00	0,36 %	707 200,00	707 200,00
Stockmann Oyj Abp B	184 661,00	0,12 %	535 517,00	535 517,00
YIT Oyj	400 000,00	0,19 %	794 000,00	794 000,00
			6 620 176,60	7 033 165,00
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut	Kpl	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo, EUR	Käypä arvo, EUR
Telia Company Ab	300 000,00	0,01%	692 400,00	692 400,00
			692 400,00	692 400,00
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat	Kpl	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo, EUR	Käypä arvo, EUR
Curify Oy	1 509,00	8,97 %	775 927,14	775 927,14
Koite Health Oy	39 680,00	6,50 %	1 500 009,60	1 500 009,60
Mehiläinen A kanta	240 000,00	0,60 %	240 000,00	504 000,00
Mehiläinen B etu	5 760 000,00	0,60 %	5 760 000,00	12 096 000,00
			8 275 936,74	14 875 936,74
Rahastosijoitukset	Kpl	Kotivaltio	Kirjanpitoarvo, EUR	Käypä arvo, EUR
Korkorahastot				
Aktia Corporate Bond+ D	3 698 672,73	Suomi	7 001 777,42	7 372 564,35
Danske Invest Emerging Markets Debt K	1 401 935,11	Suomi	3 755 433,69	3 755 433,69
Danske Invest Yhteisökorko Plus W K	3 956 554,82	Suomi	4 001 720,41	4 193 710,71
Danske Invest Yhteisökorko W K	2 049 647,45	Suomi	2 076 998,36	2 168 404,02
DNB Fund -High Yield Inst A NOK	47 556,42	Suomi	5 958 947,59	5 958 947,59
Evli Lyhyt Yrityslaina IB	47 727,45	Suomi	4 843 333,69	5 121 011,98
LGIT EM Frontier LC Bond Sub-Fund, Institutional EUR share	7 010,94	Irlanti	7 000 000,00	7 000 070,05
Mandatum AM Raha Abs	16 306,34	Suomi	1 755 713,77	1 791 744,33
Mandatum SICAV-UCITS Fixed Income Total Return Fund B	67 710,52	Luxemburg	6 777 747,48	7 185 826,60
SEB Corporate Bond Fund EUR IC (Acc)	79 655,57	Luxemburg	7 860 252,24	8 322 015,57
SEB Microfinance Fund VII - A/C - NH Eur	50 000,00	Luxemburg	5 000 000,00	6 019 500,00
SEB Microfinance Fund VIII - A/C - NH Eur	60 000,00	Luxemburg	6 000 000,00	7 728 600,00
UBAM - EM Sustainable Local Bond IEHC EUR (hedged)	60 000,00	Luxemburg	5 842 200,00	5 842 200,00
			67 874 124,65	72 460 028,89
Osakerahastot				
AMUNDI Index MSCI USA SRI	88 400,00	Luxemburg	6 403 368,27	8 747 003,20
Amundi S&P500 Equal Weight UCITS ETF	612 000,00	Irlanti	5 999 241,38	6 440 688,00
Danske Invest Global Sustainable Future, EUR	211 881,64845	Tanska	4 093 590,89	5 744 111,49
Danske Invest Japani Osake W K	2 699 915,46496	Suomi	3 776 398,76	3 930 536,93
DIX USA Restricted, os. EUR W h	339 174,674392	Tanska	5 999 999,99	7 495 760,30
DNB Renewable Energy Inst A Cap	30 608,2916	Luxemburg	6 744 582,97	6 744 582,97
DWS Invest ESG European Small/Mid Cap FC	36 727,867	Luxemburg	5 338 028,19	5 356 759,40
eQ Sininen Planeetta 1 K	10 046,3925	Suomi	3 390 277,79	3 782 921,38
Erikoissijoitusrahasto Asilo Argo I	82 838,4053	Suomi	6 717 846,75	6 717 846,75
Federated Hermes US SMID Equity F EUR Acc	1 521 828,725	Irlanti	8 832 643,31	9 119 102,09
FIRST TRUST CLOUD COMPUTING	170 200,00	Luxemburg	4 995 192,57	5 667 660,00
Fondita Global Megatrends B (Fondita 2000+ B)	74 318,0688	Suomi	4 654 838,05	7 727 265,79
Fondita Healthcare B	126 355,8954	Suomi	13 367 313,45	17 694 412,08
Fondita Nordic Micro Cap B	10 712,2593	Suomi	3 500 690,65	4 148 218,51
Fourton ESG Dynasty	60 698,0148	Suomi	5 164 187,10	5 164 187,10
Fourton Hannibal A	72 712,4524	Suomi	10 535 851,88	20 560 900,17
Fourton Komodo Indonesia	22 354,2747	Suomi	3 941 282,17	3 941 282,17
Fourton Silkkitie Asia Equity Investment Fund	43 024,6546	Suomi	8 472 265,78	10 071 211,15
iShares Core EM IMI UCITS ETF	342 800,00	Irlanti	9 855 157,20	9 855 157,20
iShares S&P 500 - B UCITS ETF	19 150,00	Irlanti	7 797 198,41	8 694 866,00
Lyxor EURSTX600 Banks	158 000,00	Luxemburg	3 345 751,11	4 035 004,00
Lyxor EURSTX600 TRVL&LEISR	199 000,00	Luxemburg	5 775 431,07	5 822 342,00
Lyxor UCITS ETF Brazil Ibovespa	213 000,00	Luxemburg	4 014 672,99	4 710 069,00
Schroders ISF Nordic Micro Cap IZ Acc	50 214,75	Luxemburg	4 320 723,14	4 320 723,14
Schroders ISF Nordic Smaller Companies IZ A	50 128,40	Luxemburg	4 318 000,22	4 318 000,22
Seligson & Co OMX Helsinki 25 EXchange Trade Fund	169 000,00	Suomi	10 502 291,12	10 726 430,00
SPDR MSCI Europe Small Cap ETF	21 300,00	Irlanti	5 998 379,10	6 138 660,00
Vontobel Sustainable Swiss Dividend I CHF	69 903,486	Sveitsi	6 991 459,41	7 598 795,90
Zenito Silver and Gold C	41 127,856	Suomi	8 700 000,00	14 922 868,00
Zenito UK Value Fund C	60 000,00	Suomi	6 000 000,00	6 979 620,00
			189 546 663,72	227 176 984,94
Hedge rahastosijoitukset				
AIM Diversified Strategies sp V	7314	Irlanti	572 357,52	572 357,52
Danske Invest SICAV SIF Global Cross Asset Volatility C p	56 929,0443	Luxemburg	6 165 017,19	7 052 370,01
			6 737 374,71	7 624 727,53

Pääomarahastot

Aberdeen Standard SOF IV Feeder LP	5 237 937,00	Suomi	2 708 956,37	4 417 766,74
Access Co-Investment Fund BO Europe II	4 062 000,00	Guernsey	2 490 329,73	2 490 329,73
Access Co-Investment Fund BO Europe LP	3 776 100,00	Guernsey	858 757,00	1 039 883,62
ACIF Infrastructure LP	7 161 604,02	Guernsey	3 686 656,57	4 965 167,98
Amanda V East LP	2 463 337,65	Suomi	664 231,02	664 231,02
Amber Trust I S.C.A	417,589	Luxemburg	516 740,38	876 786,57
Amber Trust II S.C.A	472,886	Luxemburg	492 722,25	762 552,32
Auda Asia II Feeder	4 265 000,00	Caymansaaret	0,00	1 037 346,61
Bocap SME Achievers Fund I Ky	2 682 881,96	Suomi	794 181,48	794 181,48
CapMan Buyout IX Fund A	5 708 268,01	Guernsey	514 414,00	514 414,00
CapMan Buyout X Fund A	4 948 487,01	Guernsey	362 359,27	687 220,77
CapMan Infra Lynx Ky	7 000 000,00	Guernsey	4 553 188,28	6 514 182,63
CapMan Special Situations I Ky	2 423 123,55	Suomi	2 063 840,56	2 081 067,00
Cubera VIII LP	6 005 198,64	Ruotsi	0,00	2 676 955,06
Dasos Timberland Fund I	4 958 730,00	Luxemburg	3 384 430,48	6 393 273,00
Elite Intian Aurinko I Ky	6 000 000,00	Suomi	5 574 588,77	5 662 800,00
EQ PE Secondary Fund III	5 082 352,94	Suomi	3 892 724,54	4 593 414,96
EQ PE Secondary Fund IV	7 200 000,00	Suomi	6 400 000,00	7 488 000,00
Generation IM Sustainable Solutions Fund III	7 331 518,00	Guernsey	6 362 780,14	6 835 358,37
HealthCap VIII LP	4 080 000,00	Sveitsi	3 174 454,00	3 174 454,00
HL IX Fund European Partners SICAV-SIF-PEF	10 967 596,40	Luxemburg	6 491 991,36	7 846 777,38
HL Large Buyout Club Fund III	9 924 854,00	Luxemburg	8 908 147,04	12 399 261,54
HL Large Buyout Club Fund SCS	13 113 555,00	Luxemburg	7 041 207,18	14 078 138,46
HL Venture Capital Club Finland	1 360 101,00	Luxemburg	1 304 268,78	1 304 268,78
KJK Fund II - Balkan B April 2013	1 000 000,00	Luxemburg	0,00	1 169 807,03
KJK Fund III B1	4 725 000,00	Luxemburg	4 546 158,75	4 546 158,75
KJK Fund III B2	2 025 000,00	Luxemburg	1 943 933,25	1 943 933,25
KJK II - Balkan Discovery B Dec 2015	450 000,00	Luxemburg	0,00	812 434,82
KJK II - Balkan Discovery B Dec 2016	450 000,00	Luxemburg	28 236,14	668 514,29
KJK II - Balkan Discovery B May 2016	450 000,00	Luxemburg	0,00	784 668,74
KJK II - Balkan Discovery B June 2014	750 000,00	Luxemburg	0,00	1 650 072,99
KJK II - Balkan Discovery B June 2015	450 000,00	Luxemburg	0,00	968 203,07
NFT.VC Fund I Ky	1 461 835,63	Luxemburg	1 449 150,16	1 530 251,34
Northleaf Secondary Partners II	10 974 000,00	Canada	5 368 787,62	6 996 189,14
SEB Private Equity Global Direct III - C2 (EUR)	1 596 012,44	Luxemburg	1 596 012,44	1 603 877,23
SEB Private Equity Opportunity Fund IV IC 1 EUR	2 253 265,7571	Luxemburg	1 181 980,15	5 510 437,90
Tapiola Yhteismetsä osakaskunta	622	Suomi	7 263 075,00	7 565 706,62
Visionplus Fund I Ky	1 984 026,17	Suomi	519 150,88	519 150,88
			96 137 453,59	135 567 238,07

Korkopääomarahastot

Albacore Partners Fund II	3 087 433,53	Britania	2 700 000,00	2 973 541,00
EAB Credit Fund I Ky	6 161 704,00	Suomi	5 012 000,00	5 386 549,88
European Asset Value Offshore Fund II	2 617 478,39	Caymansaaret	2 235 285,86	2 290 124,39
FIM Private Debt Fund I Ky	9 515 668,16	Suomi	1 516 018,24	7 912 468,75
Mandatum AM Private Debt I B	46 500,00	Suomi	4 650 000,00	5 490 703,46
Mandatum AM Private Debt II E	59 500,00	Suomi	5 950 000,00	6 871 191,21
Mandatum AM Private Debt III F	71 500,00	Suomi	7 150 000,00	7 921 872,86
OP-Henki luottoriski-sijoituskori	5 061 378,79	Suomi	2 154 789,53	2 154 789,53
UB Yritysrahoitusrahasto I Ky	3 323 200,00	Suomi	1 852 798,88	1 852 798,88
			33 220 892,51	42 854 039,96

Kiinteistöpääomarahastot

Avara Residential Fund II Ky	8 357 933,29	Suomi	5 999 998,96	7 700 391,00
CapMan Hotels II RAIF	6 000 000,00	Suomi	6 000 000,00	6 652 454,00
CapMan Nordic Real Estate II	4 577 234,30	Suomi	1 593 161,32	3 001 221,94
CapMan Nordic Real Estate III FCP-RAIF	3 216 702,21	Suomi	2 969 746,75	3 031 056,00
EAB Value Added Fund III Ky	15 946 267,41	Suomi	13 884 212,04	13 884 212,04
Elite Finland Value Added Fund II Ky	12 000 000,00	Suomi	8 436 000,00	9 823 022,91
IceCapital Housing Fund V	6 012 103,99	Suomi	6 000 000,00	6 783 480,07
IceCapital Housing Fund VI Ky	1735640	Suomi	1 631 099,27	1 631 099,27
Kokoelmakeskus Ky	2 000 000,00	Suomi	1 563 233,35	4 177 414,00
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky	5 000 000,00	Suomi	1 691 912,19	1 691 912,19
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	4 899 950,70	Suomi	3 481 652,00	3 481 652,00
Mandatum AM Kansainväliset Kiinteistöt II D	53 600,00	Suomi	5 221 184,89	5 221 184,89
Mandatum AM Kansainväliset Kiinteistöt III D	21 600,00	Suomi	2 130 577,67	2 130 577,67
Suomen Asunnot ja Tontit I Ky	18 772 371,42	Suomi	14 486 657,13	18 069 399,97
Suomen Osatontti II Ky	5 499 780,29	Suomi	4 289 780,29	5 746 335,88
Suomen Osatontti Ky	11 485 642,94	Suomi	7 489 388,26	9 551 968,14
			86 868 604,12	102 577 381,97

Kiinteistörahastot

Erikoissijoitusrahasto Mandatum AM Suomi Kiinteistöt II	70 657,9122	Suomi	8 306 906,80	9 228 636,98
Erikoissijoitusrahasto S-Pankki Toimitila	48 599,71583	Suomi	4 652 786,13	4 652 786,13
			12 959 692,93	13 881 423,11

Yhteensä***508 933 319,57 624 743 326,21**

*kirjanpitoarvoltaan ja käyvältä arvoltaan alle 500 000 euron sijoitukset on jätetty esittämättä

VAKUUTUSTEKINEN VASTUUVELKA	31.12.2023	31.12.2022
Lakisääteiset eläkkeet		
Vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu	573 155 706,00	560 152 154,00
Lisävakuutusvastuu	51 550 633,74	69 678 158,14
Lakisääteisten eläkkeiden osaketuottosid.lisävak.vast	-151 346,00	-11 627 205,00
Vakuutustekninen vastuuvelka yhteensä	624 554 993,74	618 203 107,14

KATTEENA OLEVA OMAISUUS	746 686 391,29	718 170 262,97
--------------------------------	-----------------------	-----------------------

VELKA VASTUUNJAKOON / SAATAVA VASTUUNJAOSTA	31.12.2023	31.12.2022
TyEL velka (+) vastuunjakoon / saatava (-) vastuunjaosta	163 110,00	-658 221,00
YEL velka (+) vastuunjakoon / saatava (-) vastuunjaosta	-1 667 368,00	-1 469 080,00
	-1 504 258,00	-2 127 301,00

VAKAVARAISUUSPÄÄOMA	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoman erät	8 102 915,00	8 102 915,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Lisävakuutusvastuu	51 550 633,74	69 678 158,00
Positiiviset arvostuserot	125 922 100,85	103 770 619,00
osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä	0,00	0,00
muut erät	0,00	0,00
Vakavaraisuuspääoma yhteensä	185 575 649,59	181 551 692,00

VAKAVARAISUUSPÄÄOMAAN LIITTYVÄT RAJAT	31.12.2023	31.12.2022
Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä	36 720 458,00	34 056 522,00
Vakavaraisuusraja	110 131 375,00	102 169 566,00
Vakavaraisuusraja x 1,3	143 170 787,00	132 820 436,00
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä	330 394 125,00	306 508 698,00
Vakavaraisuusrajaa laskettaessa käytettävä vastuuvelka	573 292 122,00	548 524 949,00

LEASINGSOPIMUKSET / vastuut	Päätymispäivä	2024 erääntyvät	2024-28 erääntyvät	Yhteensä
Siemens Financial Servicec AB				
A9997072 - Postimaksukone	28.2.2026	597,24+alv	597,24+alv	1 194,48+alv
A10095151 - HP Elitebook 860 G9	28.2.2026	945,68+alv	945,68+alv	1 891,36+alv
A10023928 - HP Color LaserJet Pro	30.4.2026	10 607,08+alv	13 258,85+alv	23 865,93+alv
A10168150 - Palomuuuri Unifi UDM	31.8.2027	1 612,76+alv	4 031,90+alv	5 644,66+alv

PORASTON ALV-RYHMÄN YHTEISVASTUUT	31.12.2023
-----------------------------------	------------

Poraston alv-ryhmän yhteisvastuulliset tarkistusvastuut	20 019 501,00
---	----------------------

Poraston alv-ryhmän yhteisvastuullinen alv-velka	
marraskuulta 2023	688 680,55
joulukuulta 2023	643 904,48
	1 332 585,03

TILIVUONNA 2023 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Päiväkirja pdf-tulosteina Emce
 Pääkirja pdf-tulosteina Emce
 TyEL-reskontra pdf-tulosteina Emce
 YEL-reskontra pdf-tulosteina Emce
 Vuokrankantokirjat pdf-tulosteina Tampuuri
 Tilinpäätös - tasekirja sidottuna
 B-osaston rekisterit Oy Porasto Ab:n järjestelmässä
 C-osaston rekisteri Oy Porasto Ab:n järjestelmässä

TOSITELAJIT 2023

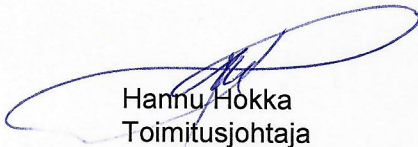
		numerot	säilytys
ALV siirrot	ALV	1-12	sähköinen
Tiliotetosite	BTI	1-1061	sähköinen
Tiliotetosite	EDO	1-10	sähköinen
Tiliotetosite	EMO	1-82	sähköinen
Tiliotetosite	ENO	1-9	sähköinen
Tiliotetosite	ERO	1-39	sähköinen
Sijoitukset	FA	1-227	sähköinen
Jaksotukset	JAKS	1-8	sähköinen
Muistiositeet	MT	1-152	sähköinen
Ostolaskut	OLB	1-519	sähköinen
Ostolaskut	OLE	1-433	sähköinen
Ostomaksut	OM	1-156	sähköinen
Ostomaksut	OME	1-72	sähköinen
Palkat	PL	1-18	sähköinen
Palkat	PLE	1-8	sähköinen
Vuokrareskontra	VU	1-12	sähköinen

HENKILÖSTÖ 31.12.2023

Degerlund Myrna	eläke- ja kuntoutusasiantuntija	Eläkevakuutukset
Ekström Seija	vakuutusasiantuntijat	Eläkevakuutukset
Hämäläinen Anniina	eläke- ja kuntoutusasiantuntija	Eläkevakuutukset
Konttila Satu	eläke-, kuntoutus- ja vakuutusasiantuntija	Eläkevakuutukset
Koponen Marja	eläkehallintopäällikkö	Eläkevakuutukset
Riihikanto Minna	eläke- ja kuntoutusasiantuntija	Eläkevakuutukset
Pratch Hanna	työhyvinvointi- ja HR-päällikkö	Henkilöstöhallinta
Jäntti Antti	kiinteistösisäisyyden johtaja	Kiinteistöhallinta
Mansikkamäki Kirsti	isännöitsijä	Kiinteistöhallinta
Hokka Hannu	toimitusjohtaja	Hallinto/Talous
Huutonen Maija	talousassistentti	Hallinto/Talous
Joutsi Kimmo	talouspäällikkö	Hallinto/Talous
Kannas Virpi	controller	Hallinto/Talous
Kuhta Susanna	laskenta-asiantuntija	Hallinto/Talous
Mäkelä Tommi	sijoituspäällikkö	Hallinto/Talous
Vilhu Pieta	hallintoassistentti	Hallinto/Talous

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsinki 13. maaliskuuta 2024

Tommi Saarelainen
Hallituksen puheenjohtajaRisto Holma
Hallituksen jäsenSoili Rikkinen
Hallituksen jäsenHannu Hökka
ToimitusjohtajaMinna Hälikkä
VarapuheenjohtajaKatja Tanskanen
Hallituksen jäsenTiina Heikkilä
Hallituksen varajäsen**Tilinpäätösmerkintä**

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki 27. maaliskuuta 2024

PricewaterhouseCoopers Oy
TilintarkastusyhteisöMartin Grandell,
KHT

Tilintarkastuskertomus

Apteekkien Eläkekassan kassan kokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan eläkekassan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Apteekkien Eläkekassan (Y-tunnus 0116361-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia eläkekassasta niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan eläkekassan kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos eläkekassa aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon eläkekassan sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä eläkekassan kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei eläkekassa pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Martin Grandell
KHT